

VINERI • 13 AUGUST 2004 • ANUL LIV NR. 33

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

De ce este Aletea „buricul pământului”?

Maica Domnului în viața credincioșilor

„Mi-a plăcut să mă plimb pe străzile Clujului”

CALENDAR ORTODOX

16 august, luni – Sf. Mahramă a Domnului; † **Sf. Martiri Brâncoveni: Constantin Vodă și cei patru fii ai săi: Constantin, Ștefan, Radu și Matei și Sfetnicul Ianache.**
17 august, marți – Sf. Mc. Miron, Straton, Ciprian, Tirs și Filip.
18 august, miercuri – Sf. Mucenici: Flor, Lavru și Polien.
19 august, joi – Sf. Mc. Andrei Stratilat; Sf. Timotei, Agapie și Tecla.
20 august, vineri – Sf. Prooroc Samuel; Sf. Mc. Eliodor.
21 august, sâmbătă – Sf. Ap. Tadeu; Sf. Mc. Donat diaconul, Romul preotul, Silvan diaconul și Venust.
22 august, duminică – Cv. Mihai Mărturisitorul, Ep. Sinadei. Duminica a XII-a după Rusalii.

Proverbul săptămânii

„S-a dus bou și s-a întors vacă” – se zice despre cei care nu au știut să se folosească de învățătura care li s-a dat.
(„Proverbele Românilor”, Iuliu A. Zanne, vol. I, Editura Scara, București, 2004)

AGENDĂ

16 august

1903 – a apărut la Budapesta revista *Adevărul*, sub conducerea lui Aurel Cristea. Publicația a luptat ca „să nu se facă deschilnire între om și om, să fie egalitate în această țară.”

17 august

1925 – s-a stins din viață marele prozator român *Ioan Slavici*, unul dintre cei mai străluciți reprezentanți ai prozei românești, întemeietor al romanului realist ardelean.

1964 – la Berlin a murit *Mihai Ralea*, filosof, psiholog, sociolog, estetician și critic literar.

18 august

1959 – la Teatrul de Operă și Balet din București a avut loc premiera operei „*Răscoala*”, dramă populară muzicală de George Dumitrescu, sub formă de concert. Libretul, scris de compozitor după romanul „*Răscoala*” de Liviu Rebreanu, este o frescă muzicală a zguduitorii răscoale țărănești, de la 1907.

19 august

1891 – s-a stins din viață *Theodor Aman*, pictor român.

20 august

1839 – Tinerii munteni și moldoveni aflați la studii la Paris se constituie în *Societatea pentru învățătura poporului român*. Scopul lor era ridicarea prin cultură a populației românești.

1868 – moare, la Iași, *Costache Negruzzi*, reprezentant de frunte al curentului național-popular în limbă și literatură de la „*Dacia literară*”.

1938 – la Târgu Jiu sunt terminate lucrările de alămire a „*Coloanei fără Sfârșit*” și începe aranjarea mesei și a scaunelor brâncușiene.

1972 – dansatorul *Gheorghe Nistor* din Micherechi a primit distincția „Maestru al artei populare”.

21 august

1723 – s-a stins din viață *Dimitrie Cantemir*, clasic al literaturii române, autor al primului roman românesc, „*Istoria ieroglică*”, de mare virtuozitate stilistică.

22 august

1890 – s-a stins din viață, la Mircești, *Vasile Alecsandri*, reprezentant de frunte al revoluției de la 1848 din Moldova, luptător pentru Unire, personalitate politică marcantă și diplomat care a militat pentru creșterea prestigiului României în Europa.

Giula

Festival de folclor

Orașul Giula va fi părtaș al unuiu dintre cele mai mari festivaluri de artă populară din lume. Anul acesta, Ungaria găzduiește întâlnirea mondială „Folcloriada”, prilej cu care vor sosi în țară circa 2500 de artiști. În timpul programului vor veni în orașul balnear echipe de dansuri populare de pe trei continente. „Scopul festivalului

mondial este de a-i aduna într-o singură țară pe toți cei care depun eforturi pentru păstrarea tradițiilor, dansurilor și muzicii populare proprii. Olimpiada artei populare, cum mai este numită, a fost organizată în urmă cu opt ani în Olanda, iar anul trecut evenimentul a fost găzduit de Japonia”, spune directorul festivalului *Szatmári*

Sándor. Deschiderea manifestării culturale va avea loc la Pécs, iar gala la Budapesta. La Giula vor veni cca. 500 de artiști din Cipru, Columbia, Luxemburg, Macedonia, Spania și Thailanda. Programele vor fi organizate în perioada 17–22 august, pe scena lacului și în împrejurimea Cetății.

I. K.

Seghedin

Admitere la catedra de română

Cu puțin timp în urmă au fost publicate rezultatele de admitere, adică punctajele limită cu care tinerii absolvenți ai liceelor din Ungaria au putut intra la diferite facultăți și universități. *Dr. Ana Hoțopan*, șefa de catedră a Institutului Pedagogic din cadrul Universității din Seghedin

ne-a informat că punctajul minim cu care s-a putut intra la catedra de limbă și literatură română a fost de 72 de puncte. În anul universitar 2004-2005 își pot începe studiile 14 studenți, dintre care patru sunt români din Ungaria, toți fiind absolvenți ai Liceului „N. Bălcescu” din Giula. **K.**

Leucușhaz

Vacanță comună în România

Cooperarea privind organizarea de vacanțe comune pentru copiii din școlile generale din Leucușhaz și Iratoșu Mic a ajuns la cea de-a 12-a manifestare. De această dată gazdele sunt

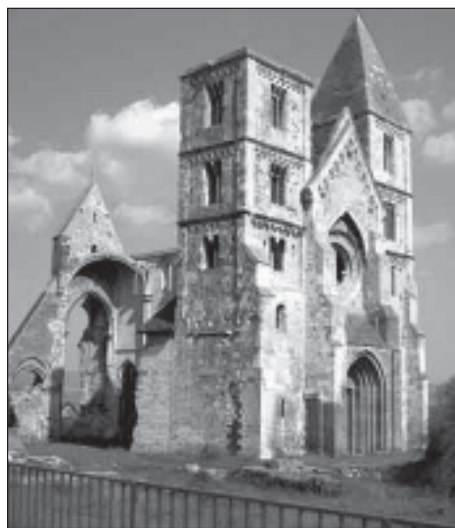
cei din Iratoșu Mic, care în frunte cu primarul *Almási Vince* și cu 40 de copii și însoțitori din Leucușhaz își petrec vacanța în aceste zile în Maramureș.

- kaupert -

I. K.

Zsámbék

Hamlet, și în limba română

Ca în fiecare stagiune estivală, Teatrul în aer liber de la poalele ruinelor din Zsámbék oferă și în acest an seri inedite. Directoarea *Mátyási Irén* a atras și în acest an mai multe formații teatrale de peste hotare și a inițiat de data aceasta un șir de spectacole cu aceeași piesă în mai multe limbi și diferite concepții regizorale. În acest context, drama „*Hamlet*” de W. Shakespeare, una dintre cele mai des jucate piese de pe scenele lumii, va fi interpretată în șase variante. Printre acestea, una și în limba română. Piesa pusă în scenă de Teatrul Național din Cluj, secția română, va avea și o distribuție ieșită din comun, personajul titular fiind interpretat de un actor maghiar, firește, în limba română. Spectacolul va avea loc în ziua de 14 august, sâmbătă seara. **- e -**

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: **Bucuria verii**
(Foto: Eva Iova)

FESTIVALUL CASTRAVEȚILOR DIN MICHERECHI

(14-15 august 2004)

Ediția a II-a

14 august, sâmbătă

- 11.00 Deschiderea expoziției de specialitate
- 13.30 Deschiderea festivă (cuvântări de Teodor Martin, primar și Varga Zoltán, președintele Adunării Generale Județene)
- 14.00 Prelegeri de specialitate (la cortul festivalului)
- 14.00 Deschiderea expoziției de fotografii (la Căminul cultural)
- 14.00 Concurs de castraveți – în superlative
- 18.00 Program nostalgic Musical Stage (actorul Békefi László și colegii săi)
- 20.00 Concert Stefi și Zsizi
- 21.00 Concert Lucian Șereș (România)
(În cursul zilei de sâmbătă, va sta la dispoziția publicului un elicopter pentru cei care sunt interesați să vadă panorama Micherechiului.)

15 august, duminică

- 7.00 Concurs de gătit
- 8.00 Fotbal pe teren mic
- 10.00 Șah-simultan (maestrul de șah Emődi Gyula)
- 10.00 Concurs de desen pe asfalt (corso)
- 12.00 Anunțarea rezultatelor la concursurile de gătit, de desen pe asfalt și de fotbal
- 13.00 Felicitarea cuplurilor care aniversează 25 sau 50 de ani de căsnicie
Anunțarea rezultatelor concursului „Pentru Micherechiul Înfloritor”
Predarea distincției „Pentru Micherechi”
- 14.00 Spectacolul folcloric al echipelor de dansuri populare (Echipa păstrătorilor de tradiții „Gheorghe Nistor” din Micherechi, Școala de Arte EFMK din Giula, Echipa de dansuri populare Tessedik din Szarvas, Echipa de dansuri a Școlii de Arte din Șercad, renumiți cântăreți din România)
- 18.00 Dans modern
- 19.00 Concertul formației Grouvehouse
- 20.00 Tragerea tombolei
- 21.00 Foc de artificii
- 21.30 Concertul formației Grund

Renumiți cântăreți pe scena din Micherechi

În cadrul Festivalului Castraveților din Micherechi, duminică după-masă va avea loc un program folcloric unde vor evolua și renumiți cântăreți de muzică populară din România. Fol-

clorul românesc va fi reprezentat de această dată de soliștii Dinu Iancu Sălăjanu, Mariana Anghel și Cornel Borza, acompaniați de formația „Porolissum” din Zalău.

- va -

De ce este Aletea „buricul pământului”?

Conducătorii orașelului de luni întregi s-au pregătit pentru ediția a VII-a a Întâlnirii Mondiale a Aletenilor. În ultimele faze ale pregătirilor, organizatorii au editat și un supliment al Ziarului „Eleki Kronika” din care toată lumea a putut afla la ce anume se poate aștepta în zilele de 5-8 august. Ediția actuală a întâlnirii a durat, așadar, patru zile și a oferit participanților un program foarte variat.

O piatră care a tulburat apa stătătoare

„Întâlnirea aceasta este ca o piatră aruncată într-un lac liniștit”, îmi spunea o fată tânără de vreo cincisprezece ani, cu care m-am întâlnit sâmbătă după-masă la Aletea. „Cu ocazia acestei întâlniri avem posibilitatea să participăm și noi, tinerii, la diferite programe. De pildă, și ieri seara am fost, împreună cu niște prieteni, la concerte susținute aici pe scena din spatele primăriei. Dar, de fapt, toată lumea își poate găsi distracție pe plac. Tot ieri, după-masă, părinții mei au fost la manifestările ținute la gospodăria școlii profesionale care se află în afara orașelului nostru.” Enthusiasmul acestei tinere m-a surprins pe undeva, și nu pentru că acesta nu ar fi un sentiment firesc. M-am gândit că este foarte greu – acum, când toată lumea aleargă și este preocupată de problemele zilnice – ca sute de oameni să fie atrași de o anumită manifestare. Însă nu și la Aletea, unde în aceste patru zile localnicii și oaspeții sosiți din străinătate au participat într-un număr extrem de mare la șirul programelor variate.

„Dacă o singură dată nu am organiza întâlnirea, sau doar am întârzia cu ea, locuitorii orașului ar fi primii care ne-ar pune întrebarea: ce se întâmplă, de ce nu organizați întâlnirea mondială?”, confirmă viceprimăria din Aletea entuziasmul aletenilor, care așteaptă cu bucurie revederea din doi în doi ani. Cu doamna Maria Hejm, care este și directoarea celei de-a VII-a ediții a întâlnirii, m-am întâlnit la Centrul Cultural, locul desfășurării unor expoziții. Vizitatorii expozițiilor pot face cunoștință aici, printre altele, cu germanii din Aletea, cu personalitățile marcante ale acestei comunități și, din

păcate, cu tragedia ei. Evenimentele de după cel de-al doilea război mondial au schimbat istoria localității și soarta nemților de aici. „În jur de patru mii de germani au fost goniți din Aletea după cel de-al doilea război mondial. Mulți dintre aceștia nu mai trăiesc, sau dacă trăiesc, sunt bătrâni și bolnavi. Deci, nu pot veni la întâlnirile noastre. Pentru aceasta este foarte greu să estimăm numărul oaspeților sosiți acasă. Vă pot spune însă că aletenii de odinioară, firește cei care pot, și urmașii lor, vin acasă cu regularitate, și vin în special și pentru a participa la întâlnirile mondiale. De data aceasta și din Oklahoma a venit un fost aletean, cândva locuitor al localității noastre.”

Ca participant al mai multor ediții anterioare am sesizat că organizatorii actuali întâlniri s-au străduit să introducă în programul obișnuit și anumite noutăți. „De mai bine de un an am început lucrările organizatorice. În primul rând am încercat să ne bazăm pe experiențele acumulate cu ocazia edițiilor anterioare, dar nevrând ca programul să devină plictisitor ne-am gândit și la introducerea anumitor noutăți. De pildă, în acest an oaspeții noștri, care au venit acasă, vor putea efectua o vizită la Parlament. Acum, când stăm de vorbă, este sâmbătă după-masă, iar vizita la Budapesta va avea loc la data de 10 august. Încă de pe acum și-au semnalat dorința de participare la excursie peste 150 de persoane.”

Multora le-am arătat unde-i „buricul pământului”

Ieșind din Centrul Cultural m-am întâlnit cu Mihai Otlăcan, membrul Asociației Culturale Românești. „Ai noștri nu sunt acasă. Chiar

în aceste clipe susțin un spectacol la Grăniceri”, spune domnia sa, referindu-se la Echipa de dansuri populare „Gheorghe Turla”. Dansatorii aleteni au trecut frontiera la punctul de trecere Aletea-Grăniceri, deschis temporar cu ocazia întâlnirii.

În ziua următoare, duminică, și localnicii i-au putut admira pe dansatorii români. Publicul numeros, adunat în piața din spatele primăriei, a asistat la o după-masă folclorică, în cadrul căreia au evoluat formații de dansuri populare, coruri și trupe de teatru. Spectacolul, la un moment dat, a fost întrerupt pentru câteva minute de primarul orașului. Pluhár László a comunicat hotărârea corpului deputaților, privind numele persoanei care a primit distincția „Pentru Orașul Aletea.” Am aflat că această distincție, cel mai mare premiu al orașului, i-a fost acordată medicului dr. Szabó Péter Pál. „Sunt bucuros că putem înmâna distincția orașului unui om ca domnul dr. Szabó Péter cu care eu am relații permanente. Fie prin telefon, fie prin corespondență, îi comunic problemele și greutățile care se ivesc aici în localitate, îi transmit lista doleanțelor noastre, care apoi sunt soluționate cu ajutorul lui”, a spus primarul. În persoana medicului internist a fost premiat membrul Ordinului Sfântului Vasile, un om care se evidențiază și prin muncă caritativă, care, deși este originar din Aletea, astăzi trăiește în Germania. „Oriunde m-a aruncat soarta, peste tot și totdeauna am spus cu mândrie că sunt originar din Aletea și că pentru mine acest orașel este buricul pământului. Mulți m-au întrebat, unde se află Aletea, unde este acest buric al pământului? Le-am povestit că Aletea se află aici, lângă frontiera cu România, că trăiesc aici patru naționalități, că oamenii de aici se poartă cu hărnicia unui gospodar grijuliu cu bunurile încredințate lor de natură. La auzul acestor informații multă lume a reacționat spunând că ar vrea să vadă cu ochii proprii buricul pământului.

(Continuare în pag. a 4-a)

De ce este Aletea „buricul pământului”?

(Urmare din pag. a 3-a)

Așa s-a întâmplat că unii dintre prietenii mei, și fiecare dintre șefii mei, au luat osteneala și au venit la Aletea. Făcând cunoștință cu oamenii de aici au mărturisit că deja înțeleg de ce Aletea este *buricul pământului*. S-au convins că toate donațiile trimise de ei vin într-un loc bun.

Ascultându-l pe medicul internist din Germania, care pentru o scurtă perioadă a fost medic de circumscripție și la Chitighaz, m-am gândit că distincția orașului Aletea a ajuns la persoana cea mai potrivită, că ea nici nu ar fi putut să ajungă într-un loc mai bun. „M-a surprins hotărârea orașului. Multă vreme nici nu am bănuțat că eu aș putea primi această distincție care pentru mine are o valoare morală foarte mare. Este cel mai valoros premiu pe care l-am primit până acum, pentru că m-a premiat orașul meu natal, acea comunitate în care am crescut și am învățat și din care, vreau să cred, fac parte și astăzi, cu toate că trăiesc în Germania.”

Mulțumiri pentru jertfa înaintașilor

Nu știu ce-i motivează, ce-i îndeamnă pe acei oameni care sunt gata să ajute, fără recompensă, în orice clipă, în orice situație. Mă gândesc că și acești oameni au probleme, poate necazuri, și totuși ei nu se gânde-

desc numai la propriile suferințe, ci încearcă să ajute și în altă parte. Acolo unde nevoia-i mare. Nu știu, doar bănuiesc, că acești oameni trebuie să aibă o putere sufletească uriașă. „La mine dorința de a ajuta este o îndemnare lăuntrică care mă îndreaptă spre fapte. La ne- caz întotdeauna este bine- venit ajutorul și acest ajutor trebuie făcut. Sunt norocos că am prieteni și colegi care desfășoară o activitate caritativă și, de fapt, și exemplul lor mă îndeamnă, mă motivează să ajut acolo unde e necaz. Fiecare om își amintește cu mult drag de bunicii lui, și fiindcă și aici, la Aletea, este o instituție care se îngrijește de bătrâni, este normal să ajut și eu azilul de bătrâni, locuitorii căruia nouă, tinerilor de astăzi, ne-au construit o lume în care putem trăi. Cu aceste ajutoare poate le putem mulțumi câte ceva pentru munca lor de odinioară și jertfa adusă pentru noi, urmașii lor”, ne-a mai destăinuit proaspătul premiat.

Considerând munca mea terminată, era să părăsesc piața din spatele primăriei, locul central al „Întâlnirii Mondiale a Aletenilor”, când am zărit-o din nou pe fata cu care m-am întâlnit și cu o zi înainte. „Am venit și astăzi, fiindcă nu aș vrea să pierd focul de artificii cu care se vor încheia programele întâlnirii mondiale. Am participat în fiecare zi la câteva dintre programe, așa că ar fi păcat să ratez chiar cel mai spectaculos eveniment.”

Adam Bauer

Discuții despre noua lege a românilor din afara granițelor

Proiectul Legii pentru sprijinirea românilor din afara granițelor a stârnit în rândul participanților la simpozionul internațional „Românii de pretutindeni”, organizat la Mangalia în perioada 7-10 august de către TVR Internațional și Primăria municipiului Mangalia, un interes deosebit.

Cea mai mare parte a participanților au apreciat la modul cel mai pozitiv inițiativa de a elabora un act normativ care să-i protejeze pe românii din diaspora și din vecinătate.

Pe lângă drepturile culturale, proiectatul act normativ prevede și alegerea de către un Congres al românilor a unui Consiliu reprezentativ al românilor, ambele organisme fiind puse sub patronajul Parlamentului României. *Mitkov Papuli*, președintele Partidului Vlahilor din Macedonia, a declarat pentru *Rompres*, că aromânii ar vrea ca din Consiliul Românilor să facă parte și reprezentanți ai aromânilor din Albania, Grecia, Macedonia. „Dacă noi, aro-

mânii din Macedonia, suntem recunoscuți ca popor, nu același statut au ceilalți aromâni din statele balcanice. Împreună cu România și cu asociațiile românești de pretutindeni am putea dezvolta o multitudine de proiecte. Aromânii pot fi o punte de legătură în Balcani”.

Teodor Ban din Olanda consideră că dezbaterile proiectului de lege cu reprezentanții comunităților românești este un lucru deosebit pentru că și în acest fel reprezentanții Guvernului român, primul-ministru au putut lua contact cu opiniile românilor din afara granițelor. Legea este, în opinia lui *Teodor Ban*, binevenită mai ales prin faptul că preconizatul Congres al românilor se va afla sub patronaj parlamentar.

Marcela Ciobanu Sarbuscu din partea Asociației românilor din Barcelona, Spania, a declarat că legea este binevenită și că salută inițiativa Guvernului român de a elabora o lege de sprijinire a românilor din afara granițelor. În opinia Marcelei

Ciobanu ar fi necesar ca prin mass-media din România să se facă o mai bună informare asupra problemelor cu care se confruntă cei ce doresc să plece la muncă în străinătate. Din acest punct de vedere este benefică înființarea unui secretariat de stat pentru problemele celor care se află cu domiciliul temporar în străinătate.

Tiberiu Boca din Ungaria consideră că legea nu ar trebui să fie foarte precaută, având deja experiența acumulată după adoptarea Legii statutului maghiarilor. Problema românilor din Ungaria este în principal o problemă culturală, de afirmare a identității. „Avem nevoie de învățământ, biserică, instituții de cultură și din acest punct de vedere această lege conține paragrafe care ne vor ajuta direct pe noi românii din Ungaria de a susține activitățile bisericești, programele culturale și dotarea instituțiilor culturale românești”, a spus *Tiberiu Boca*.

ROMPRES

Limbi și dialecte, pe cale de dispariție

Peste 60% din cele 6.700 de limbi și dialecte vorbite în lume sunt amenințate cu dispariția, au estimat specialiștii ce au participat la Congresul Internațional „Syntax of the World's Languages”, care s-a desfășurat săptămâ-

na trecută la Leipzig, în Germania. Adoptarea limbilor dominante este una din principalele explicații ale acestei situații, a arătat *Balthasar Bickel*, de la Universitatea din Leipzig, subliniind că există limbi care nu mai sunt vor-

bite decât de doi-trei bătrâni. Congresul a reunit aproximativ 200 de specialiști din lumea întreagă care au discutat despre bretona (limbă celtică vorbită în nord-estul Franței) sau zulu, limbă vorbită în Africa. I. K.

Fotodocumentar

Dans popular românesc aletean

„Generation”, un nou film est-european

Un proiect internațional ce reunește șase scurt-metraje realizate de tot atâtea cineaști din zona central și est-europeană, va inaugura un festival din Ungaria, ce se va desfășura în 2005. „Generation” va fi un film de 90 de minute ce va cuprinde șase scurt-metraje semnate de *Cristian Mungiu*, *Ștefan Arsenijevici* (Serbia-Munte-negru), *Nadejda Koșeva* (Bulgaria), *Mait Laas*

(Estonia), *Cornel Mândruțau* (Ungaria) și *Jasmila Zbanici* (Bosnia-Herzegovina). Premiera mondială a acestui proiect, aflat acum în stadiul de producție, va avea loc, probabil, în cadrul Festivalului de la Berlin de anul viitor. De asemenea, filmul va deschide prima ediție a Festivalului Internațional Alba Regia, ce se va desfășura în orașul Székesfehérvár, între 6 și 12 iunie 2005.

**Foaia românească
pe Internet:
www.foaia.hu**

Moneasa, perla Munților Apuseni

Străveche vatră românească, regiunea în care se află situată stațiunea Moneasa a fost locuită din cele mai vechi timpuri. În 13 mai 1886, Moneasa obține de la Ministerul de Interne Imperial de la Viena, denumirea de stațiune balneară. „Perla Munților Apuseni”, cum este denumită stațiunea balneoclimaterică Moneasa este situată la altitudinea medie de 280 m. Adăpostită de dealuri și de mantia verde a pădurilor de foioase, Moneasa este astfel ferită de vânturile tăioase, de curenții reci la schimbarea anotimpurilor, bucurându-se de un climat destul de blând, extrem de favorabil curelor balneare. Vă invităm acum într-o drumeție în această pitorească așezare.

– În primăvara acestui an, la Szeged Expo i-am întâlnit pe reprezentanții Stațiunii Moneasa, mai exact pe cei ai Hotelului Parc. În acest moment ne aflăm în Hotelul Parc și stau de vorbă cu doamna Carmen Sas. Vă rog să ne spuneți unde se află stațiunea și cum putem ajunge aici venind din Ungaria?

– Stațiunea Moneasa se află situată în vestul României, la poalele munților Codrul Moma, într-o depresiune tectonică, străbătută de apele pârâului Moneasa și Băilor. Din Ungaria se poate ajunge pe drumul național Arad–Șiria–Ineu–Sebiș–Moneasa. Este situată la o distanță de aproximativ 110 km de orașul Arad.

– Am citit undeva, că stațiunea Moneasa este perla Munților Apuseni. Într-adevăr, ajunși aici, ne-a primit o priveliște superbă. Ce se poate face la Moneasa? Sunt aici ape termale, am văzut...

– Da. La Moneasa există ape mezotermale din clasa apelor termale, cu o temperatură de 20–23 C, recomandate în special pentru boli reumatice, ginecologice,

dar cel mai indicat în Moneasa este aerul încărcat cu ioni negativi, recomandat pentru cure de relaxare, pentru nevroză astenică, dar și pentru reumatism și probleme ginecologice aerul este foarte recomandat de către medicii specialiști.

– Dacă am venit la Moneasa, unde putem să ne cazăm? Prezențați-ne vă rog Hotelul Parc.

– Hotelul Parc este situat exact în centrul stațiunii, la intrare în Moneasa pe partea stângă, într-un cadru natural pitoresc. Are o capacitate de 144 de locuri, mai precis 50 de camere plus patru apartamente. Este clasificat la categoria de două stele, respectiv trei stele. Hotelul mai dispune pe lângă cazare și de un restaurant confort I, unde se pot servi preparate culinare atât românești, cât și internaționale. Iar pe lângă cazare și masă hotelul oferă și o bază de tratament, unde sunt recomandate tratarea bolilor amintite. Baza de tratament dispune și de proceduri complementare, cum ar fi sauna, masaj, jakuzzi, o sală de

sport unde își pot petrece timpul liber turiștii când timpul este nefavorabil pentru drumeții.

– Cum a fost azi, de exemplu... Dacă plouă, ce pot face turiștii?

– Turiștii, când plouă, se odihnesc în principal. Deci majoritatea turiștilor care vin aici doresc să se odihnească după stresul acumulat în oraș, dar pot beneficia, cum am spus, de baza de tratament. Hotelul dispune și de săli de conferințe, dar în momentul în care nu sunt conferințe, meeting-room le numim noi, se închiriază jocuri de societate, cum ar fi scrabble, rummy, Monopoly, table, șah.

– Dacă turiștii aleg Moneasa, cred că una dintre principalele atracții este natura însăși. Ce excursii se pot face în împrejurime?

– În stațiune se pot vizita multe peșteri, dar deocam-

dată avem nevoie de acordul celor de la speologie; cum ar fi Peștera Liliiecilor sau Grota Urșilor. Se mai poate vizita cariera de marmură, platoul carstic Tinoasa, rezervația de nuferi, Stân-

și pentru săniuș. Sperăm ca în curând să se deschidă pârtia de la Izoi, care va fi mult mai mare și de un grad mai ridicat de dificultate.

– Și cum este vara anulului 2004. Administratorul

ca Laptelui, Valea Ruja, cetatea de la Dezna, care este aproape de Moneasa.

– Ați amintit de Grota Urșilor. Sunt urși pe-aici?

– Nu, la noi nu sunt, probabil cândva existau urși în stațiune. Având în vedere că suntem aproape de Chișcău, dacă trecem dealul ajungem imediat la Chișcău, unde este Peștera Urșilor... tot ce se poate să fi existat și urși.

– Am vorbit până acum despre vară. Iarna este deschisă stațiunea Moneasa?

– Da, stațiunea și iarna este deschisă. E superb și când e iarnă. Stațiunea Moneasa este frumoasă în fiecare anotimp, chiar și când plouă. Iarna există o pârtie de schi, situată chiar vizavi de Hotel Parc. Este mai mult pentru începători

ștrandului s-a plâns că în vara asta a plouat cam mult. Se observă acest fapt în fluxul turiștilor?

– La noi nu, nu simțim lipsa turiștilor, suntem norocoși probabil... Lumea ne iubește chiar dacă plouă. Într-adevăr a fost o iarnă lungă, urmată de ploi multe, o primăvară ploioasă și perioade scurte de vară, propriu-zis. De o săptămână plouă la Moneasa, dar hotelul este plin. Lumea se relaxează chiar dacă plouă, vine pentru odihnă. Stațiunea este vizitată mai mult de către turiști cu o vârstă cuprinsă între 30–50 de ani. Și tineri vin, dar mai mult la sfârșit de săptămână, pe o perioadă mai scurtă.

(Informații la: www.statiuneamoneasa.ro)

Text și foto: Iulia Kaupert

SUNTEM CHEMAȚI SĂ MIJLOCIM

Cererile de rugăciune ale lunii august

Să ne rugăm...

- ... pentru misiunea de vară a fanfarei și a corului Bisericii noastre.
- ... pentru tineretul Bisericii în timpul vacanței de vară, ca tineretul creștin să rămână curat, credincios și în timpul zilelor ispititoare.
- ... pentru conducătorii bisericilor, ca Dumnezeu să le dea înțelepciune și putere pentru a îndeplini misiunea și slujba lor în fruntea poporului lui Dumnezeu.
- ... pentru Conferința bisericilor baptiste din Regiunea Crișurilor, care va avea loc la Bichiș, la 15 august 2004.
- ... pentru frații și prietenii care nu au loc de muncă.
- ... pentru copiii și tinerii care se pregătesc pentru noul an școlar 2004/2005.

Biserica Baptistă din Chitighaz

Întâlniri baptiste în Ungaria

O zi de tabără la Bichiș

Conducerea Comunității Baptiste din Regiunea Crișurilor invită cu drag frățietatea bisericilor, împreună cu cei interesați la Ziua de tabără (conferință de vară) din Bichiș, la data de 15 august 2004.

Programul prevăzut: timpul serviciilor divine – dimineața de la ora 9.30, iar după-masă de la ora 15.00. Cuvântul lui Dumnezeu va fi rostit de către pastorii *Teofil Tripo* și *Sütő László*, iar serviciul de închinare va fi condus de către tânărul teolog *Merényi Zoltán*.

La programul de închinare va contribui, cu muzică creștină, și fanfara centralizată a Comunității din regiune. La cântările comune se vor folosi noile cărți de cântări baptiste, apărute recent. În speranța întâlnirii, în har cu salut creștinesc dorim binecuvântare peste tot.

Conferință pe țară la Tahi

Cultul Baptist din Ungaria vă așteaptă cu drag, pe toți care doriți să participați la conferința tradițională pe țară, la tabăra din Tahi, în ziua de 22 august. Toți coriștii din bisericile baptiste din Ungaria sunt solicitați să participe într-o formație centralizată. Domnul să binecuvânteze și această lucrare și pe toți participanții.

V. B.

Domnul

*Colo-n cer exist-un nume,
Cel mai mare Domn din lume,
El e Cel ce ne-a creat,
Dumnezeul cel adevărat.*

*El e cel mai bun alin
În durere și în chin
El mă ajută tot mereu
Domnul Dumnezeu meu.*

*El mă-nvață să fac bine
Și să am grijă de mine
Ca să nu păcătuiesc
Și cu El să mă-ntălesc.*

*Cu El eu să trăiesc
Sus în Raiul cel ceresc
Acesta e Stăpânul meu
Domnul Dumnezeu meu.*

Tabita Vaida

Lucrarea Duhului Sfânt

Duhul Sfânt ne învață despre Cristos (II)

Natura istorică a creștinismului îl deosebește pe acesta în mod fundamental de toate celelalte religii, mitologii și filosofii. Acestea concep religia ca fiind, în esență, un tipar ideatic și soteriologic, însemnând învățarea anumitor lucruri, sau probabil practicarea anumitor lucruri. Și creștinismul este constituit din idei, este adevărat, dar aceste idei se bazează pe ceea ce a făcut Dumnezeu în realitate, iar acest lucru este hotărâtor.

De asemenea, fundamentul istoric desparte în mod esențial creștinismul de concepția evolutivă despre religie, conform căreia în urmă cu sute de mii de ani, oamenii aveau idei primitive despre Dumnezeu, care au evoluat pe măsură ce cunoașterea lor s-a dezvoltat și scrierile lor despre Dumnezeu ar putea fi dovada acestei dezvoltări. De vreme ce ea a continuat până în prezent astăzi putem renunța la ceea ce credem că este nedemn de conceptul despre Dumnezeu și, de asemenea, putem adăuga lucruri care considerăm că sunt mai apreciate. Pe de altă parte, Isus ne-a învățat că lucrarea lui Dumnezeu în istorie, departe de a se putea renunța la ea, este însăși baza revelației Sale, oferită oamenilor. Acest lucru poate fi observat cel mai clar în crucea lui Cristos, prin care Dumnezeu nu numai că ne-a învățat o anumită idee, ci unde Dumnezeu a înfăptuit ceva. El a făcut ispășirea pentru păcat, și-a revelat dragostea și și-a arătat judecata.

În al doilea rând, revelația lui Dumnezeu este doctrinală. Isus i-a învățat pe ucenici că Duhul Sfânt „va lua din ce este al Meu și va va

descoperi (ucenicilor)” (Ioan 16:14). „(Duhul Sfânt) vă va învăța toate lucrurile” (Ioan 14:26). Rezultatul acestui fapt îl găsim în epistole, începând cu impresionanta Epistolă către Romani, care desfășoară doctrina creștină în plinătatea ei. Celelalte epistole abordează anumite probleme, proprii Bisericii și teologiei creștine, ultimele epistole sunt de natură pastorală – 1 și 2 Timotei, Tit, 1, 2 și 3 Ioan, 1 și 2 Petru și Iuda. Deși Dumnezeu a intervenit în istorie, nu rămânem doar la acest aspect. El ne spune și ce înseamnă intervenția Lui. Astfel, Dumnezeu a venit în Cristos, dar semnificația acestui fapt este că Dumnezeu ne este revelat nouă. Știm că Dumnezeu este dragostea datorită lui Cristos. Știm că Dumnezeu este drept datorită lui Cristos. Știm că Dumnezeu este milos și mult mai mult decât atât datorită lui Cristos. De asemenea, spunem că Cristos a murit. Dar fiecare om moare. Problema este de ce a murit El. Epistolele ne oferă toate implicațiile morții lui Isus Cristos și a motivului care a stat la baza acesteia.

În cele din urmă, revela-

ția lui Dumnezeu este profetică. Isus ne spune că Duhul Sfânt „vă va descoperi (ucenicilor) lucrurile viitoare” (Ioan 16:13). Găsim rezultatele acestui fapt pretutindeni în Noul Testament: Matei 24-25; Marcu 13; Romani 11; 1 Corinteni 15; și în special, în cartea Apocalipsa. Profetia indică faptul că Dumnezeu lucrează încă în istorie. Dumnezeu nu lucrează într-o manieră statică, astfel încât perioada istorică în care trăim să fie absolut identică cu perioadele trecute și cu cele viitoare. Mai degrabă, Dumnezeu face lucruri unice în istorie – lucrează cu oameni, desfășurând un plan – ceea ce înseamnă că orice lucru pe care îl face fiecare dintre noi este important. Mai mult, aceste lucrări ne îndreaptă spre ziua reîntoarcerii Domnului, când Dumnezeu îi va aduna pe cei care sunt ai Lui și îi va lua din această lume, pentru a demonstra tuturor că singura cale adevărată este calea Domnului. Duhul Sfânt ne-a dat Sfintele Scripturi pentru ca Domnul Isus Cristos să fie glorificat în istorie, în doctrină și în profetie. (Va urma)

J. M. B.

Portrete din Vechiul Testament

Rebeca

Soția lui Isaac

Numele ei înseamnă „legătură”

Când Isaac a fost suficient de matur pentru a se căsători, Avraam a trimis un slujitor în țara sa natală, ca să-i găsească fiului său o soție potrivită. Dumnezeu l-a călăuzit pe slujitorul lui Avraam, Eliezer, către o femeie foarte frumoasă numită Rebeca, care s-a dovedit a fi o rudă îndepărtată a lui Avraam. Rebeca avea o mulțime de calități, iar Isaac s-a îndrăgostit de ea la prima vedere.

Asemenea soacrei sale, Sara, Rebeca a

trebuit să aștepte mulți ani până să aibă copii. Până la urmă a născut doi gemeni, pe Esau și pe Iacov. Din nefericire, Rebeca îl prefera pe Iacov și nu prea îl avea la inimă pe Esau. Ea l-a ajutat pe Iacov să îl înșele pe Isaac, pentru ca binecuvântarea cuvenită primului născut să-i fie dată lui Iacov. Apoi, Rebeca l-a convins pe Isaac să-l trimită pe Iacov în țara ei ca să-i găsească o soție. Rebeca a murit fără a-și revedea fiul.

(Din Sfânta Scriptură, ediție de studiu Thompson)

Cinstirea memoriei părintelui Teodor Rocsin

În prezența a numeroși credincioși și neamuri, duminică trecută, la 8 august, în biserica ortodoxă română din Otlaca-Pustă s-a săvârșit slujba parastasului în amintirea regretatului părinte Teodor Rocsin, care a fost păstorul sufletelor ortodoxilor din acest satuleț bichișean timp de 45 de ani. Părintele Rocsin s-a mutat la Domnul cu un an în urmă, într-o zi de sărbătoare, la 6 august, Schimbarea la Față.

Numărul preoților noștri care au onorat cu prezența acest parastas a fost mult mai mare decât planul inițial. Întrerupându-și concediul, a fost de față și Prea Sfințitul Episcop Sofronie, care,

după cum a spus în vorbirea sa, a ținut neapărat să cinstească familia răposatului și memoria părintelui Teodor Rocsin. Părintele Episcop a fost înconjurat de un sobor de preoți alcătuit din părintele vicar Pavel Ardelean, părintele ieromonah Paisie, locțiitor de paroh, părintele Teodor Marc, părintele ieromonah Calinic și părintele Nicolae.

Slujba parastasului s-a terminat cu sfințirea monumentului funerar, pe care familia l-a făcut deasupra mormântului părintelui Teodor Rocsin, care, asemănător celorlalți slujitori ai acestor parohii, își doarme somnul de veci în cimitirul din vecinătatea bisericii. - va -

ÎPS Nicolae Corneanu

Maica Domnului în viața credincioșilor

În lumea ortodoxă, Maica Domnului se bucură de o cinstire cu totul deosebită. Sufletul credincios s-a apropiat totdeauna de Ea cu multă nădejde, știind-o „îndurătoare”, „apărătoare”. În Biserica rusă au devenit celebre icoanele denumite semnificativ „Bucuria neașteptată”, „Bucuria tuturor mănăstirilor”. Mângâiere în amărăciuni și întristări, „Apărătoare caldă” (Kazan), „Solitoarea creștinilor neînfruntată” (Smolensk) etc.

Pe bună dreptate putea spune de aceea mitropolitul Nikolai Krutițki într-una din predicile sale: „... Câte încercări n-a îndurat, în cursul veacurilor trecute, țara părinților noștri! De atâtea ori s-au îngâmădit nori de furtună războinică pe câmpiile și în pădurile ei, iar dușmanii și-au întins mâini crunte ca să nimicească și să robească poporul rus. Încotro se îndrepta credincioasa inimă rusească în vremea acestor încercări? Știa la cine să se îndrepte. Căuta apărarea la aceea, pe care de mult Biserica o mărește, numind-o: „Apărătoare Doamnă”. Credinciosul popor rus se îndrepta către aceea, pe care Biserica o numește „Apărătoare caldă” în icoana de la Kazan, „Solitoarea creștinilor neînfruntată” în icoana din Smolensk, „Stăpâna prea minunată” în icoana din Vladimir... (Nikolai Krutițki, Cuvântări bisericești, trad. Nicolae M. Popescu, t. II, Buc. 1950, pp. 78-9).

Spre Maica Domnului s-au îndreptat credincioșii ori de câte ori se găseau la strâmtoare. În timpul războiului, a apărut în Elveția o carte de „Rugăciuni poloneze” în care sunt consemnate zguduitoare rugăciuni adresate Sfintei Maria. Cităm câteva dintre ele:

„Maică a lui Dumnezeu! Tu care ai gustat din pâinea necazului și din vița de vie bogată în roadele durerii, dă viață inimilor noastre lipsite de dragostea lor! Fă roditoare țărâna suferințelor noastre.”

„Sfântă fecioară! Roagă-Te pentru noi ca să fim eliberați de păcatul urii! Căci iubirea noastră s-a prăbușit sub mârșăvia lucrului care sapă glia înrobătă.”

Sau alta: „O! lacrimile să-ți arate durerea mea, căci vorbele nu sunt în stare!... Vezi, suntem ca două crengi ale unui pom, ca două ape din același izvor, dar eu singură sunt ca și planta agățătoare care are trebuință de un suport.”

„Chiar dacă în oceanul nenorocirii suferința mea nu este decât o picătură, nu este ea totuși prea mare pentru o singură inimă, pentru o singură viață?”

„O, Fecioară Maria! Iartă-mi bocetul! Iartă-mi visul necuviincios pe care-l torc pe furca de sânge!”

„Sufăr din pricina suferinței, sufăr pentru că mă revolt împotriva mormântului Său, sufăr pentru că nu pot să-ți cerșesc iertarea dintr-o inimă smerită. Dar inima nu-mi este în rugăciune, inima este în mormântul Lui.”

Ori, în sfârșit, altă rugă: „... Tulburat de scârba

vrăjmașilor eu vin să caut lângă Tine, Regina îngerilor, pacea și dragostea, căci Tu ești aurora și prin harul Tău voi birui umbra urii. Tu ești dimineata și speranța mea clară ca și gingășia Ta. Tu ești amiazul meu și focul Tău dă sufletului meu viață și căldura. Tu ești seara în care strălucește lumina dulce a păcii. Tu ești noapte, mormântul care primește povara ispășirii mele. Sfântă Fecioară plină de dar! Tu ești viața și mormântul meu. Tu ești viața și ziua mea. În tine ceasurile mele se împletesc într-o cunună modestă și veșnică” (Arthur Welton, Rugăciuni poloneze, ed. 2-a, Geneva, 1944, pp. 12-16, 29-30).

În ceasurile de grea cumpănă credincioșii se adresează Maicii Preacurate, care i-a ajutat de atâtea ori până acum, cerându-i sprijin.

(Din volumul „Credință și viață”, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001)

În Satul Olimpic de la Atena vor fi oficiate slujbe religioase în rit ortodox

Ambasada Greciei la București anunță că pe durata desfășurării Jocurilor Olimpice, în Satul Olimpic vor fi oficiate slujbe religioase în rit ortodox, în mai multe limbi, inclusiv în cele care nu sunt de circulație internațională, precum româna, bulgara, sârba, rusa și araba. Slujbele în limba română vor fi oficiate de părintele Ilie Frătea, se arată într-un comunicat al Ambasadei Greciei la București.

Copiii spuneau lucruri trăsnite și pe vremea lui Ceaușescu...!

Ce sunt drogurile?

Drogurile sunt niște plante pe care le usucă gangsterii și le iau ca pe niște medicamente, care îi amortizează, să nu-și mai recunoască faptele. (14 ani)

Ce este bucuria?

Bucurie e când un om șade la coadă și îi spune un om, că nu e nimic și el vede că este ceva înăuntru. (7 ani)

Ce este hotărârea?

Hotărârea e când tovarășul Nicolae Ceaușescu vrea să meargă în altă țară și vorbește la telefon cu țara aia și le spune că vine. (7 ani)

Ce înseamnă lupta politică?

Nicolae Ceaușescu, de câte ori ieșea de la Doftana lua comuniști cu el și căuta să enerveze pe hitleriști, ca să plece. (10 ani)

Ce este răscoala?

Răscoala înseamnă, când părinții noștri nu găsesc bani și atunci răscolesc ca să găsească. (8 ani)

Ce este economia?

Economie înseamnă să nu mai cheltuim din salariu, ca să-l punem la CEC. Cheltuim numai din ciubucul, care ni-l dă șeful. (7 ani)

Ce sunt amprente?

Ampretele e când punem mâna pe o clanță și rămân degetele acolo și le găsește miliția. (8 ani)

Ce este politica?

Politica este când mai mulți oameni se întâlnesc și vorbesc foarte mult. (8 ani)

Politica e un fel de spionaj. (12 ani)

Ce este revelionul?

Revelion înseamnă, când unul se duce la altul, mănâncă, bea și se îmbată. (7 ani)

Tovarășul Nicolae Ceaușescu vorbește la revelion la televizor, ca să dea noroc cu oamenii de la servicii. (6 ani)

Ce este tristețea?

Tristețe înseamnă când un om vine la altul și bea mult. (7 ani)

Ce este răbdarea?

Răbdarea este când un om se duce la măcelărie și trebuie să mai stea. (7 ani)

Ce este recensământul animalelor?

Recensământul animalelor folosește ca să știe țara câte vite sunt și dacă mor la un cutremur să știm să muncim în locul lor. (9 ani)

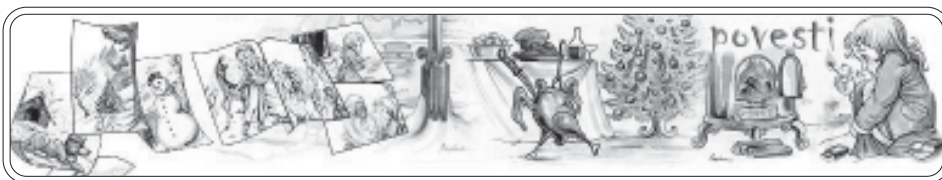
Compozitori români

Scoate-ți din imaginea de mai jos literele poetilor Bacovia, Coșbuc, Eminescu! Din restul literelor puteți alcătui numele a doi compozitori români cunoscuți.

A. Crișan

	D	M	B	I	C	I
A	C	E	O	I	N	B
E	S	U	S	O	U	V
U	I	C	E	C	C	U
N	E	Ș	C	N	A	

Rezolvare: Dincu, Enescu

Cocoșatul de la Notre-Dame

Capitolul 7 PREA TÂRZIU (I)

Atacul începu la miezul nopții. Oamenii lui Clopin Trouillefou tocmai încercau să dărâme ușa principală când asupra lor se abătu o ploaie de pietre și bolovani, urmată de snopuri de surcele în flăcări, trimise dintr-unul din turnurile catedralei. Mulți asediatori căzură fără viață, iar cei care scăpară pătrunseră în cele din urmă în clădire, hotărâți să-i vină de hac lui Quasimodo.

Catedrala fusese deja cuprinsă de flăcări, în vreme ce clopotarul era încredințat că va fi prins. Însă gârziile postate înăuntrul clădirii auziseră hărmălaia de afară și iată-le apărând în fața bandedei lui Clopin, cu săbiile trase din teacă. Se porni o înclăștare teribilă, în cursul căreia o mulțime de atacatori își găsiră sfârșitul, printre ei numărându-se Clopin însuși.

Quasimodo dădu fuga la cămăruța unde se afla Esmeralda, dar spre groaza lui, aceasta era pustie!

În timpul atacului, Frollo își dusese planul la îndeplinire. Îmbrăcat cu o mantie cu glugă, spre a nu fi recunoscut, îi dăduse drumul lui Gringoire pe o ușă latera-

lă, după care îl dusese la cămăruța unde Esmeralda tremura din tot corpul din cauza frigului și a gălăgiei din jur. Fata se încredea în Gringoire, iar acestuia nu-i fu greu s-o convingă să-l urmeze. Chiar în spatele catedralei, o bărcuță care sălta jucăuș pe apa râului îi aștepta cuminte.

Turnurile de la Notre-Dame fuseseră cuprinse de flăcări, iar Esmeralda îi auzea pe oamenii care intraseră și începuseră să strige:

— Țiganca a scăpat! Moarte vrăjitoarei!

Era atât de îngrozită, că nici măcar nu l-a recunoscut pe bărbatul care urcase după ei în barcă și care era Frollo în carne și oase!

După ce merseră câțva timp, hotărârea să se oprească. Gringoire coborî primul din barcă și alergă pe mal. Tremurând din tot corpul, Esmeralda se sprijini

de brațul bărbatului cu glugă și-și urmă soțul.

Ajunseră în Place de Grève, iar când tânăra dădu cu ochii de spânzurată ce se înălța în lumina lunii dădu un țipăt. În aceeași clipă bărbatul își scoase gluga ca să se poată vedea chipul. Fata îngheță de spaimă când îl recunoscu pe Frollo.

Acesta îi vorbi cu un glas adânc și scăzut.

— Ascultă-mă bine, ai de ales. Vino cu mine și fii soția mea. Iubirea mea pentru tine e o caznă cumplit de grea. Dar până la urmă tot o să-nveți să mă iubești și tu, așa-i?

— Nu! Niciodată! strigă Esmeralda.

Preotul o prinse încă o dată de mână rece ca gheața și-o trase mai aproape de spânzurată.

— Uită-te bine și alege: ori eu, ori ștreangul! șuiera el.

— E hădă moartea, dar mai hăd ești tu! i-o aruncă în față tânăra țigancă. Frollo o înșfăcă de plete și o târă până la cămăruța pustnicei bătrâne din colțul pieței.

— Ia cască ochii, rosti el.

Asta e țiganca pe care o urăști atât de mult. A reușit să scape, dar până la urmă tot am pus mâna pe ea. Ai grijă, nu care cumva să fugă până mă duc eu după soldați. Abia aștept s-o văd cum se bălângăne în laț.

(Prelucrare după V. Hugo)

„Mi-a plăcut să mă plimb pe străzile Clujului”

De vorbă cu Edit Bordaș, absolventă a Universității din Cluj-Napoca

Cu patru ani în urmă, *Edit Bordaș*, originară din Micherechi, s-a hotărât să-și continue studiile în România. Îi era puțin frică de marele necunoscut, dar s-a pus pe treabă. La început nu i-a fost ușor dar, cu timpul, s-a obișnuit cu împrejurările și a legat multe prietenii cu tineri care apoi au ajutat-o mult. Părinții ei i-au purtat mult timp dorul, pentru că a durat câtva timp până când s-au obișnuit cu faptul că fiica lor nu vine acasă în fiecare sfârșit de săptămână, așa cum o făcea când era elevă la Liceul Românesc din Giula.

– În anul 2000 am absolvit Liceul „N. Bălcescu”. Prima dată m-am gândit să-mi continui studiile în Ungaria, dar, până la urmă, m-am dus în România, la Cluj, la Universitatea Babeș-Bolyai unde am studiat psihologia. Inițial așa mi-am plănuțit ca doar un an să studiez în România, iar după aceea să continui în Ungaria. Primul an a reușit așa de bine că nu am mai avut chef să mă mut la altă universitate. Mi-a fost greu până am învățat limba română corectă, expresiile, termenii care îmi trebuiau la studierea psihologiei. Mi-a plăcut foarte mult orașul, mai ales să mă plimb seara pe străzile Clujului. M-am împrietenit cu mulți studenți din România și din alte părți

ale lumii. Deși o colegă de clasă de-a mea din liceu studiază tot în acest oraș, nu prea ne-am întâlnit pentru că fiecare aveam treburile noastre. Am stat și departe una de cealaltă, a fost o distanță destul de mare între noi. Nici cursurile nu ne erau în același timp. Și după o vreme, fiecare aveam cerul nostru de prieteni.

– De ce ai ales să studiezi tocmai psihologia?

– Deși la liceu nu am învățat psihologie, totdeauna m-a interesat această temă. Mă interesează mai adânc comportamentul oamenilor. Am citit foarte multe cărți în legătură cu psihologia și vroiam să știu cât mai mult. Așa că am ales această cale, pe care am reușit s-o termin. Dar faptul că am ter-

minat facultatea nu înseamnă că s-a terminat învățătura. În continuu îmi dezvolt cunoștințele în domeniul psihologiei.

– Mă gândesc că ai vrea să ai un loc de muncă. Dacă ai avea posibilitatea să alegi, unde ai merge?

– Bineînțeles, acum că am terminat, îmi doresc un loc de muncă. Aș vrea să mă ocup cu copii mai mici, dar încă nu știu ce va fi în viitor. Dacă știu bine, în momentul actual în Ungaria trebuie să ai diplomă de profesor ca să poți fi psiholog. Aici toate sunt altfel decât în România.

– Amintind România, ce amintiri ai din cei patru ani petrecuți la Cluj?

– Am doar păreri și amintiri pozitive. Mi-a plăcut foarte mult la Cluj. Nu-mi pare rău deloc că am studiat acolo. M-am împrietenit cu mulți studenți cărora le sunt datorare să le mulțumesc pentru că m-au ajutat nespun de mult. Totdeauna când aveam nevoie de ajutor au stat la dispoziția mea. Primii doi ani am stat în cămin. Într-o cameră unde am fost 5-6 fete. După aceea, mi-am închiriat o garsonieră. După ce m-am mutat în noul loc mi-am dat seama cum am putut rezista într-o cameră unde am fost mai mulți. Când m-am dus prima dată în România, am știut ce mă așteaptă și poate pentru aceasta nu mi-a

fost chiar așa de greu ca altora.

– Dacă stai de vorbă cu cineva, cum îl asculți? Ca un psiholog sau ca un om de rând?

– Am învățat psihologie timp de patru ani, dar pot să spun că știu să fac diferență între discuții. Ceea ce am învățat nu uit, dar numai atunci folosesc această știință când trebuie să fiu psiholog. Acum, gândindu-mă la acești patru ani, nici nu par că au fost așa de grei. Următorul pas pe care trebuie să-l fac este ca să-mi duc diploma la tradus. După aceea o să încep să-mi caut un loc de muncă și sper că voi avea noroc.

L. Martin

Bancuri cu și despre vacanță

Bulă și Bubulina, sosiți la mare, își iau în primire camera și încep să despacheteze.

– Îți place ce costum nou de baie mi-am cumpărat? întrebă Bubulina.

– Nu știu de ce ți-ai mai luat și sutien, că doar nu ai ce pune în el?! răspunde Bulă.

– Dar tu de ce îți mai iei chiloși?! vine imediat replica soției.

Bulă, la mare. Nu prea are bani, așa că alege un hotel mai modest.

– Cât costă, pe noapte, o cameră cu vedere la mare?

– 10.000 de dolari...

– 10.000 de dolari?... Sunteți nebuni?

– Nu, nu suntem, dar atâta costă să dărâmăm clădirea din fața hotelului, ca să puteți vedea marea!

Pe plajă.

– Mămico, se plânge Bulișor, nenea ăla din apă a strigat la mine...

– Și ce a strigat?

– Ajutooor!

Pe plajă, la Mamaia, în plin sezon.

– Scuzați-mă, doamnă... Al dumneavoastră e copilul care mi-a umplut hainele cu nisip?

– Nu, e al cumnatei mele... Al meu e cel care vă toarnă apă în pantofi!

Bulă cu Bulișor, la mare.

– Oceanul Pacific e mereu liniștit, tăticule?

– Ei, asta-i! Întrebă-mă și tu ceva mai ca lumea!

– De ce a murit Marea Moartă?

DIN ISTORIA JOCURILOR OLIMPICE (I)

Istoricii au decretat anul 776 înainte de Hristos drept anul debutului Jocurilor Olimpice antice. Legende spun însă că întrecerile dedicate lui Zeus datează de mult mai multă vreme, chiar din secolele X sau IX î.Hr.

Conform izvoarelor istorice, primul campion olimpic a fost Koroibos, un bucătar dintr-o localitate vecină cu Elis, care a învins într-o cursă de alergare pe distanța a 600 de picioare. Reprezentanții cetăților antice grecești se întreceau la alergări, sărituri, aruncarea sulitei, aruncarea discului, lupte, pugilat, pankration (o combinație între lupte și box), hoplitodromos (concursuri pentru soldați în armură) și curse de cai. Deși există și acum impresia că învingătorii erau răsplătiți doar cu premii simbolice,

Pierre de Coubertin

acest fapt nu este decât parțial real. Ramura de măslin, introdusă ca premiu la sfatul Oracolului din Delphi, era însoțită de cele mai multe ori de daruri din partea concetățenilor și chiar și de premii în bani. Apoi, învingătorul se bucura de respectul tuturor și era primit acasă ca un adevărat erou. Jocurile s-au desfășurat cu regularitate timp de aproape 1.200 de ani, pentru ca în anul 393 d.Hr. să fie interzise de împăratul bizantin Teodosiu, care, convertit la creștinism, considera manifestările închinare lui Zeus drept păgâne.

Au trecut 1.503 ani până când baronul Pierre de Coubertin a izbutit să relanseze Jocurile Olimpice. Francezul și-a expus această idee încă din 1892, însă renașterea Olimpiadei a fost consfințită abia peste doi ani, la 16 iunie 1894, în cadrul unui congres internațional desfășurat la Paris.

ATENA 1896

Ca un omagiu adus Eladei antice, prima Olimpiadă modernă a avut loc chiar la Atena, în condiții asemănătoare cu acelea din Antichitate. În spiritul aceleiași tradiții, femeile nu au luat parte la competiție. Pentru că la sfârșitul secolului al XIX-lea nu se punea încă problema unei pregătiri specializate, participarea sportivilor s-a datorat mai ales dorinței de afirmare a unor oameni bine dotați din punct de vedere fizic, o parte dintre ei studenți străini sosiți în vacanță pe meleagurile grecești, alții aflați în tâmplător, la acea dată, la Atena. Cu acest prilej, americanii s-au remarcat la atletism, francezii la ciclism și scrimă, germanii la gimnastică și ungurii la înot. Concurenții greci, care întreceau ca număr sportivii tuturor celorlalte țări, s-au situat pe primul loc la tir, înot și maraton. Aici, primul a sosit Spiridon Louis din Arcadia, „un cioban în fustanelă populară, departe de practicile antrenamentului științific”, după cum l-a descris Coubertin în memoriile sale.

PARIS 1900

Congresul CIO din 1897 a încredințat Parisului onorarea de a găzdui prima manifestare olimpică a secolului al XX-lea, ca o răsplată pentru eforturile lui Pierre de Coubertin, „părintele” JO moderne. Organizarea celei de-a doua ediții a ridicat însă o serie de probleme. Mai întâi, a fost nevoie ca forurile sportive din Grecia să fie convinse să renunțe la pre-

tenția că întrecerile olimpice să se desfășoare numai pe teritoriul vechii Elade. Apoi, competiția avea nevoie și de un suport financiar, lucru care a dus la includerea JO în cadrul manifestărilor comerciale și de divertisment prilejuite de Expoziția Universală. La sfârșitul Jocurilor, a fost greu de stabilit care dintre probe s-a desfășurat oficial și care a avut un caracter demonstrativ, iar evidența și centralizarea rezultatelor s-au putut întocmi numai după multe eforturi. S-au înregistrat însă două premiere. Charlotte Cooper (Anglia) a devenit prima femeie campioană olimpică (la tenis), iar George A. Plagino a fost primul sportiv român prezent la întrecerile olimpice. Plagino, viitor membru al CIO pentru România, a participat la tir, probă de talere, unde a ocupat locul 13 din 51 de concurenți.

SAINT LOUIS 1904

Nivelul economic foarte avansat al Statelor Unite a determinat CIO să acorde dreptul de organizare a JO din 1904 unui oraș american. Pentru buna desfășurare a competiției, Universitatea Washington a pus la dis-

poziție bazele sale sportive, bine utilate pentru acea vreme, așa că întrecerile au fost destul de centralizate și au beneficiat de condiții superioare de desfășurare. Distanța mare și costul ridicat al unei deplasări în îndepărtatul oraș american (traversarea oceanului prezenta la începutul secolului destule dificultăți) au dus la o participare foarte redusă a sportivilor de pe alte continen-

LONDRA 1908

În 1908, evenimentul a revenit în Europa, la Londra. Pentru că oficialitățile grecești perseverau în dorința ca întrecerile olimpice să aibă loc, ca în Antichitate, numai pe pământ grecesc, CIO făcuse o concesie, aprobând organizarea la Atena a unei ediții intermediare, în 1906, pentru a sărbători împlinirea a 10 ani de la reluarea JO. Ulterior, rezultatele înregistrate cu această ocazie nu au fost considerate oficiale. Începând din 1908, JO au dobândit un profil propriu, afirmându-se drept cea mai importantă competiție poli-sportivă a lumii. Pentru succesul ediției de la Londra s-au făcut construcții și amenajări speciale: stadion cu tribune încăpătoare și bazin de înot. Sportivii englezi s-au remarcat la majoritatea sporturilor tradiționale: ciclism, canotaj, lupte libere, box sau tir. „Steaua întrecerii” a fost însă Henry Taylor, triplu campion olimpic la natație.

STOCKHOLM 1912

La succesul acestei ediții a contribuit în mare măsură concentrarea întrecerilor, numai 15 ramuri sportive, și

limitarea, pentru fiecare țară, a numărului de concurenți – maximum 10 pentru fiecare probă. La lupte greco-romane, unele meciuri au durat și peste nouă ore, câștig de cauză având în special sportivii din Finlanda și Suedia.

ANVERS 1920

Declanșarea primului război mondial a anulat desfășurarea Jocurilor Olimpice programate în anul 1916. Chiar dacă în 1920 împreriurările erau prea puțin favorabile organizării unei întreceri olimpice, numărul țărilor și al sportivilor participanți a atins cifre record. În urma invitației primite de COR din partea organizatorilor belgieni, 40 de concurenți români ar fi trebuit să participe la Anvers la 7 ramuri sportive. Fondurile adunate s-au dovedit însă insuficiente, așa că sportivii români nu s-au putut deplasa în Belgia. Pentru prima dată a fost înălțat steagul olimpic, cu cele cinci cercuri, și s-a rostit jurământul olimpic. Deși condițiile nu erau din cele mai bune, s-au înregistrat totuși câteva rezultate remarcabile: 6 recorduri mondiale și 13 olimpice. Protagonistii întrecerilor de atletism au fost americanii și, surprinzător, finlandezii.

(Continuare în pag. a 11-a)

DIN ISTORIA JOCURILOR OLIMPICE (I)

PARIS 1924

La ediția de la Paris, participanții au fost găzduiți pentru prima dată într-o locație specială: Satul Olimpic. La această ediție a JO a luat parte, pentru prima oară, și o delegație a României, formată din 51 de persoane. Guvernul nu le-a întins o mână de ajutor sportivilor, așa că aceștia au ajuns la Paris după nesfârșite intervenții, cu contribuția financiară a cluburilor sau a sportivilor înșiși. Și așa, pentru a-și completa fondurile, fotbaliștii români au fost nevoiți să susțină două întâlniri amicale în drumul lor spre Franța. Având în vedere oboseala și alcătuirea întâmplătoare a formației, primul meci a coincis cu un eșec usturător, 0-6 cu Olanda, fapt care i-a atras eliminarea din turneu. La tir, sportivii români au concurat satisfăcător. De asemenea, în turneul olimpic de tenis au participat în premieră și câțiva tenismani români. Dintre aceștia, numai Gheorghe Lupu, după victoria în fața mexicanului Declanto, a reușit să se califice în turul doi.

AMSTERDAM 1928

Organizatorii olandezi au investit sume importante în amenajarea unui mare complex olimpic. Prin construirea, de o parte și de alta a stadionului, a unui bazin de înot și a sălilor care urmau să găzduiască boxul și scri-ma, majoritatea întrecerilor olimpice au fost concentrate pe un spațiu foarte restrâns, ceea ce a însemnat un mare pas înainte în organizarea JO. La Amsterdam s-au înregistrat și alte elemente inedite: ceremonialul aprinderii flăcării olimpice, purtată ca și în prezent prin mai multe țări, și admiterea femeilor la întrecerile de atletism și gimnastică.

LOS ANGELES 1932

În 1932 s-au organizat cele mai scurte Jocuri Olimpice. Din acest motiv, unii concurenți au fost nevoiți să se trezească foarte devreme, întrucât probele erau programate și la ora 6:00 dimineața. Deși mulți au protestat, fotbalul nu a fost inclus în program, americanii fiind prea puțin interesați de acest sport. În schimb, atletismul a fost la el acasă. S-au doborât 16 recorduri mondiale și 25 olimpice. Protestul față de acțiunile fasciștilor s-a făcut simțit încă din 1932. Astfel, în timpul intonării imnului german sportivii francezi și polonezi au stat jos în mod ostentativ.

BERLIN 1936

Desemnarea Berlinului drept gazdă a JO din 1936 a declanșat, pentru prima dată în istoria olimpismului, proteste politice. Pentru a-și demonstra dezaprobarea față de ascensiunea nazismului, unele țări au propus fie schimbarea locului

de desfășurare a competiției, fie boicotarea manifestării de la Berlin. În Franța s-a cerut interzicerea deplasării delegației olimpice, iar în Anglia cercuri muncitorești și studențești au făcut presiuni pentru a opri plecarea sportivilor. România s-a aflat din nou în contradicție cu celelalte țări. Dacă prezența sportivilor români la celelalte ediții olimpice a fost asigurată cu mare greutate, în 1936 oficialitățile au sprijinit nu numai deplasarea unei numeroase delegații sportive, ci și a unor grupuri de elevi, studenți, dansatori sau coriști, totalizând peste 100 de persoane. Atletii români au înregistrat rezultate modeste. În schimb, probele de călărie, deși dominate de concurenții germani, au adus în final prima medalie olimpică pentru delegația României. În proba individuală a Marelui Premiu al națiunilor, românul Henri Rang a obținut medalia de argint.

LONDRA 1948

După 40 de ani, Londra a găzduit din nou o manifestare olimpică. În Anglia, ca și în alte țări, se făceau încă simțite urmările celui de-al doilea război mondial.

Condițiile asigurate pentru desfășurarea concursurilor și întreținerii celor peste 4.600 de sportivi nu au fost dintre cele mai bune. Germaniei și Japoniei, considerate răspunzătoare de declanșarea războiului, li s-a interzis participarea la Jocuri. Printre țările care au absentat s-a aflat și România, autoritățile vremii pretextând starea dezastruoasă a economiei naționale. Cele mai numeroase delegații le-au înregistrat SUA (415 sportivi) și Anglia (348). Americanii au dominat această ediție, mai ales la atletism și natație.

HELSINKI 1952

La Helsinki s-a reunit întreaga „familie” olimpică, inclusiv Japonia și Germania. De asemenea, Rusia a revenit la JO după o absență de 40 de ani, însă a fost găzduită într-o locație separată de Satul Olimpic din cauza războiului rece. Finlandezii se remarcă din nou la atletism, dar eroul probelor de fond este cehul Emil Zatopek, care domină în decurs de numai o săptămână cursele de 5.000 m, 10.000 m și maraton. Încă o dată americanii pleacă acasă cu cele mai multe medalii de aur (40), urmați de URSS (22) și Ungaria (16). România și-a reluat șirul participării la JO prin trimiterea la Helsinki a unei numeroase delegații, numărând 83 de sportivi și sportive care au obținut, la această ediție, rezultate de excepție. La tir, Iosif Sârbu a câștigat pentru România prima medalie de aur la JO. De asemenea, românii au mai obținut un bronz prin Gheorghe Lichiardopol, la pistol viteză. Pe lângă tir, românii s-au mai remarcat la box, unde au cucerit două medalii.

MELBOURNE 1956

Jocurile Olimpice se desfășoară, pentru prima dată în istoria lor de peste o jumătate de secol în Australia, astfel că flacăra olimpică a parcurs o mare parte din traseu cu avionul. România a fost revelația probelor de kaidac-canoe. Leon Rotman a devenit eroul acestor întreceri, depășind performeri recunoscuți. Învingător în ambele probe individuale, Rotman a atins o altă performanță importantă: este primul român care a urcat de două ori pe cea mai înaltă treaptă a podiumului, în cadrul aceleiași ediții. La rândul lor, Alexe Dumitru și Simion Ismailciuc s-au impus în proba de C2 1000 m. La box, Nicolae Linca (categoria 67 kg) și-a depășit clar toți adversarii, obținând primul titlu de campion olimpic pentru România. Proba de pistol viteză a fost dominată de doi români: Ștefan Petrescu a cucerit aurul, iar Gheorghe Lichiardopol a obținut medalia de bronz. Gimnastica noastră cucerește două medalii de bronz, una la echipe, iar cealaltă, prin Elena Leuștean, la sol.

(Selecție din presa românească)

De câte ori auz pe cineva văicărindu-se că literale și artele frumoase nu sunt încurajate la noi, îi spun: poate că ai dreptate întrucâtva, dar, în orice caz, vinovatul sau mai bine vinovații pentru aceasta trebuie căutați nu între public, nu în societate, ci între aceia care le profesază.

Păcatul nenorocit care domnește în literatura noastră, așa de nenorocită și fără acest păcat, și care consistă în a împărți și clasifica produsele literare după grupări de gaște interesate, după simpatii personale și după asociațiuni de asigurare mutuală a admirațiunii între mici vanitoși, decernând testimonii de talent, ori pronunțând hotărâri de incapacitate deosebiților noștri scriitori...

Noi, românii, suntem o lume în care, dacă nu se face ori nu se gândește prea mult, ne putem mândri că cel puțin se discută foarte mult.

E foarte greu, așa gândesc eu, să scrii românește, nu doar pentru limba românească, fiindcă și în limba noastră se poate spune frumos orice adevăr, ci pentru lumea românească în fața căreia nu orice adevăr trebuie spus, fie spus cât de frumos – ba, încă mai ales atunci...

– Nu e vorba – în lumea toată, totdeauna, nu s-au putut și nu se vor putea spune toate adevărurile, dar nu crez să fie pe lume multe locuri unde să se poată spune mai puține decât la noi.

– De ce oare?

– Foarte simplu: fiindcă la noi din cale-afară multe adevăruri sunt supărătoare, stricătoare, primejdioase.

– Lumii-ntregi?

– Nu lumii-ntregi, ci unei părți din lume, care e mai puternică decât lumea toată.

– O parte mai puternică decât toată lumea? Cum se poate?

– Se poate foarte lesne...

– ?

– Fiindcă toată lumea este mai slabă decât acea parte.

Și acesta e temeiul oricărei tiranii.

I. L. Caragiale

Despre lume, artă și neamul românesc

(Fragmente)

Guvernamental sau, când din nenorocire nu se poate asta, opozant, moftangiu! felicită România în cazul dintâi, o deplânge în cazul al doilea, în ambele cazuri o iubește până la nebunie. De aceea, el urăște cu furie tot ce nu e român, tot ce nu e național.

El stimează agricultura, dar visează o industrie mare națională, care să ne scape de tributul ce-l dăm străinilor: ceea ce-l înspăimântă este o cucerire a României pe terenul economic de către infamii de străini, ajutați de copiii vitregi ai țărișoarei lui!

E om de partid, câtă vreme nu-i vorba decât de vederi asupra politicii interioare. Îndată însă ce e vorba de a ne prezenta față cu străinii, el crede că toți Românii trebuie să uite micile pasiuni și, dându-și și mâna frățeste, să pășească strâns uniți față cu primejdia economică, politică, socială și culturală a Națiunii! Inimicul comun este străinul! Jos Străinismul!! Sus Românismul!!! Oricine gândește altfel... e un trădător! [...]

Moftangiu! român este:

Din clasele primare până la bacalaureat – anarhist;

De la bacalaureat până la primul examen de universitate – socialist;

De la primul examen

până la licență – progresist;
De la licență până la slujbă – liberal;

De la slujbă până la pensie – conservator.

De la pensie încolo, împărtășește principiile tinerimii universitare... Fii sigur că ai să-l găsești oriunde e vreo manifestație mai mult sau mai puțin politică ori nepoliticoasă a studenților mai mult sau mai puțin români!

Dumnezeu să mă ferească de șovinism și de brașovism!

Dacă șovinismul este caricatura patriotismului, brașovismul este caricatura românismului.

Când ar fi să dau vreo povață unui tânăr român, iată pe care i-aș da-o:

„Tinere, să-ți fie patria scumpă și sfântă ca și mama ta! S-o iubești și s-o respectezi din adâncul sufletului tău! De dragostea și de respectul tău pentru ea să nu faci vreodată reclamă și paradă. Ba, ai dreptul și datorita să urăști, să lovești, să sfărâmi pe acei frați ai tăi ticăloși, care, în loc s-o iubească și s-o respecte ca pe o mamă cuminte, onestă și severă, o curtează, o măgulesc și o exaltează ca pe o bătrână cochetă, nebună bună de tocat!”

Atât despre patrie – și sper că-n tot ce am scris nu se

va găsi despre frumoasa și generoasa mamă vreo altă tiradă.

Sărmana limbă românească! Nu mai este, cum ar fi trebuit să fie, o plantă cultivată! A ajuns o buruiănă sălbatică!... Multe vânturi au bătut-o! odată o bate vântul franțuzesc; acu o bate vântul nemțesc. Noroc că mai are rădăcini adânci; aminteri, i s-ar stârpi soiful! și ar fi păcat de ea, fiindcă (nu că s-o laud eu!) îngrijită, ce flori frumoase și ce sănătos rod ar da această voinică buruiănă de veacuri disprețuită, cu care veacuri s-a hrănit și ținut sufletul unui întreg neam de oameni!

Care cum se scoală astăzi o calcă-n picioare și, drept îngrijire chip și seamă și spre păstrare, o opăresc cu cerneală de scris și de tipar; și ea rabdă, ținându-și ascunsă puterea de viață în rădăcinile-i adânci, cât și-o mai putea-o ține și acolo...

O fi aceasta bine sau rău – că s-a lăsat adică lumea noastră de biserică – , nu o pot spune, căci n-am în această privință nici o părere hotărâtă.

Poate, după cum zic unii, să fie bine; poate că lipsa de aplicare către religie să fie

dovada unui spirit care se emancipează lesne de ideile învechinate și devine astfel mai susceptibil de idei nouă, de progres intelectual și moral.

Poate, dimpotrivă, după cum zic alții, să fie rău; poate că lipsa aceasta să fie dovada unei porniri la descrierea, la o scădere, la o înjosire progresivă intelectuală și morală, ca o din ce în ce mai mare pierdere a omeniei.

Nu știu deocamdată cine să zică că au dreptate – pesimiștii ori optimiștii; trebuie să mai mă gândesc mult la această întrebare. Dar până s-ajung a-mi da un răspuns, voi să consemnez aci în fuga condeiului câteva observațiuni, pe care le fac de mult.

Pe câtă vreme bisericile noastre românești ortodoxe, părăsite de credincioși, mai ales în Capitală și-n orașele mari, decad pe văzute; pe câtă vreme toaca și clopoțele noastre fac zgomot de-a surda, nemaiaflându-se urechi care să le-nțeleagă glasul și chemarea; pe câtă vreme o biată prescură și câteva lingurițe de vin ajung unui trist altar pe multe dumineci – ce se-ntâmplă în altă parte?

la să vedem.

Treceți, vă rog, foști creștini, ortodocși, astăzi liberi-cugetători, treceți duminica dimineața pe la frumoasa catedrală catolică a Sfântului Iosif, pe la Bărăție, pe la biserica protestantă și pe la cea calvină; treceți, vă rog, foști creștini ortodocși, compatrioții mei, liberi-cugetători astăzi, treceți vineri seara pe la sinagoge mozaice – vedeți ce se petrece acolo, în acele locașuri clădite de oameni pentru adăpostirea sfintei credințe în Dumnezeu, lăsate lor de la moși-strămoși.

Vedeți, ce de lume! Ce de oameni, ce de femei și de copii! Priviți-i! Bogați și săraci, voinici și neputincioși, tineri și bătrâni. Sunt între ei învățați deosebiți și oameni de rând, ființe, pe drept ori nu, mândre și ființe umile, oameni cu griji zdrobitoare și oameni fără nici o grijă; toți vin să-și ridice acolo sufletul, ascultând cuvântul Domnului; toți vin acolo să se roage împreună Lui, cum I s-au rugat și părinții lor, și să-nvețe pe copiii lor a se ruga ca dâșii.

Femei celebre

Vă rugăm, liniște! Sare Iolanda Balaș!

Povestea Iolande Balaș-Söter înseamnă o adevărată lecție de viață. Cu un palmares demn de invidiat la proba de săritură în înălțime, președinta Federației Române de Atletism a părăsit în Guinness Book!

Anul acesta, în decembrie, va împlini 68 de ani, dar cei care o cunosc spun că este la fel de zglobie și neastâmpărată ca în copilărie. Tot timpul cu zâmbetul pe buze, Iolanda Balaș-Söter a găsit puterea să se adune și s-o ia de la capăt după fiecare lovitură a sorții. Și-a păstrat vie în ochi acea scilpire poznașă, cu care a sărit peste frânghia de rufe a mamei, înălțată la 1,25 metri, când avea numai 12 ani.

Nici acum nu și-a pierdut din ardoarea cu care muncea la antrenamentele din Timișoara, până când profesorul Arnăutu o silea să se oprească. Și încă mai crede că sportul i-a fost și îi este cel mai fidel aliat, cu toate neajunsurile vieții de campion în România.

Puțini au fost cei care au crezut că fetița firavă, cu bucle blonde și ochi albaștri, care vindea ziare în colțul străzii de lângă Piața Dragalina din orașul de pe Bega, pentru a strânge câțiva bănuți pentru familie, va ajunge o mare campioană ce va face istoria sportului. Nici măcar mama ei. Și totuși, lolly a arătat tuturor că, în vremurile tulburi de după război, pot exista și momente plăcute.

În 1950, când încă nu împlinise 14 ani, Iolanda obține un rezultat miraculos la săritura în înălțime, 1,40 metri, care a însemnat pasul spre Capitală și implicat startul în lupta pentru cucerirea probei vieții ei.

Așa a început să fie înscrisă în competițiile celor cu vârstă mai mare. Prima plecare a fost la Budapesta, pentru amicalul dintre România și Ungaria. Toți credeau că lolly este copilul cuiva din delegație și au acceptat cu greu ideea că făcea parte din lotul de senioare. „O fetiță de 14 ani între doamnele atletismului românesc”, titrau zierele unguerești pe prima pagină. Era o

știre spectaculoasă pentru ziariști, mai ales în acea perioadă când asperitățile ce au însoțit întoarcerea la normalitate de după război și-au pus amprenta și pe efortul de descoperire a unor noi valori. Senzația a fost și mai mare când „copilul-minune” a sărit 1,40 metri din prima.

Din acel moment, Iolanda a început să scrie propria istorie a atletismului. Devenise deja recordmena României, titlu pe care și l-a păstrat un an mai târziu, în 1951, la campionatele naționale, cu o săritură de 1,51 metri. Cei din jur o adulau, însă ea a rămas la fel de modestă. Și-a păstrat echilibrul chiar și la marile bucurii. Și a mai reușit încă o premieră: la nici 15 ani, a primit titlul de maestră a sportului. După care recordurile s-au ținut lanț, ca o recompensă a dorinței nemăsurate a Iolande de a arăta lumii întregi valorile României.

Prima participare a Iolande la Olimpiadă. Melbourne 1956. Fără iubitul și antrenorul ei Ioan Hansi Söter, dar cu un om al Securității ca o umbră după ea, atleta a înțeles că viața ei nu mai e la fel. Söter avea un frate căsătorit în Australia, motiv care i-a făcut pe oamenii cu funcții importante la acea vreme să îi interzică acestuia orice ieșire din țară. Competiția a fost un eșec pentru lolly, care s-a clasat abia a cincea, lucru ce a declanșat reproșuri violente din partea șefilor delegației. Era considerată o trădătoare și acuzată că a vândut titlul olimpic. Fotografia ei din satul olimpic a fost ruptă, scuipată și călcată în picioare.

A trecut peste momentele nefericite ale Olimpiadei de la Melbourne tot cu ajutorul lui Hansi, care îi va deveni soț în 1967. A reînceput antrenamentele și a doborât recorduri după recorduri. Performanțele ei au uimit lumea sportului. La fel și bilanțul reușitelor: două titluri olimpice și 14 mondiale, într-un șir de 142 de victorii fără întrerupere. Iolanda a obținut aur după aur, strângând din dinți atunci când autoritățile nu-i dădeau viză soțului pentru a o însoți în deplasări sau atunci când era amenințată că i se va umbla la dosar.

A urmat aurul cucerit la Olimpiada din Japonia (1964), unde Iolanda a stabilit un nou record mondial cu o săritură de 1,90 metri, apoi au apărut problemele medicale. Atleta a început să acuze dureri la piciorul de bătaie, în zona tendonului lui Ahile. Și-a încheiat cariera strălucită de aproape 20 de ani tot în frunte, după Campionatele internaționale de atletism din 1967.

(Selecție J. N.)

Femei vs bărbați (1)

Relații:

● Când o relație se termină, o femeie va plânge, se va destăinui prietenelor ei și va scrie o poezie. Va spune cel puțin o dată: Toți bărbații sunt niște idioți. Apoi își va duce viața mai departe.

● Unui bărbat îi este mai greu să treacă mai departe. La șase luni de la despărțire, la ora 3, duminică dimineața îi va da fostei prietene telefon și îi va spune: Am vrut doar să știți că mi-ai stricat viața, nu o să te iert niciodată, te urăsc și ești o proastă. Dar mai vreau să știți că întotdeauna va fi o posibilitate să ne împăcăm. Acesta se numește telefonul „Te iubesc / te urăsc” pe care 99% dintre bărbați l-au dat cel puțin o dată. Există cursuri speciale pentru a-i ajuta pe bărbați să își depășească această nevoie; din nefericire foarte rar sunt eficiente.

Maturitate:

● Femeile se maturizează mult mai repede decât bărbații. La 17 ani o femeie poate fi considerată un adult. La 19 ani deja știe ce vrea:

- un bărbat inteligent, (dar ușor de prosti), foarte, foarte, foarte bogat (dar neapărat cu dorințe de a se îmbogăți și mai mult pentru ea);
- egoist cu ceilalți (dar foarte darnic cu partenera lui);
- foarte frumos (dar nu mai frumos ca ea);
- ferm (dar blând);
- experimentat (dar naiv);
- preocupat de afacerile sale (dar aproape de sufletul ei);
- dorit de alte femei (dar foarte fidel...) etc.

● La 17 ani bărbații încă mai colecționează surprize și se uită la filme cu karate. De aceea, prietenii din liceu rezistă rareori. Ei se maturizează în jurul vârstei de 30 ani, dar din păcate deja o ființă mult mai inteligentă ca el îi arată un certificat de căsătorie de acum 7–8 ani și 2–3 copii care au nevoie parcă de toate lucrurile din lume. Dacă vrea să se trezească din acest coșmar, trebuie să plătească cel puțin jumătate din munca tinereții lui și cel puțin o treime din ceea ce va câștiga până la adânci bătrâneți sub formă de pensie alimentară.

Pălării:

- Femeile arată bine cu pălării.
- Bărbații arată ca niște proști cu aere de intelectuali ratați.

Scrisul de mână:

● Femeile folosesc hârtie fină de scris, de preferință colorată și parfumată, și își decorează „i”-urile cu cerculețe sau inimioare; „g”-urile și „p”-urile au bucle ridicol de mari. Este un chin să citești biletul unei femei. Chiar dacă te părește, ea tot va desena un cerculeț zâmbitor la sfârșitul

biletului. Nu același lucru se întâmplă când scriu CEC-uri pentru plata unor facturi sau datorii.

● Spre cinstea lui, bărbatul nu își decorează scrisul; el zgârie pur și simplu ca gheara unei găini... sau a unui cocș ?!?!?

Ieșitul în oraș:

● Când o femeie spune că este gata de ieșit în oraș înseamnă că VA FI gata de ieșit în oraș, după ce își va găsi și celălalt cercel, se va îmbrăca, se va machia...

● Când un bărbat spune că este gata de ieșit în oraș înseamnă că este gata de ieșit în oraș.

Curriculum Vitae

Iolanda Balaș s-a născut pe 12 decembrie 1936, la Timișoara. 2 titluri olimpice (la Roma, în 1960 și la Tokyo, în 1964); 19 titluri naționale (16 la senioare, 3 la junioare); 14 recorduri mondiale; 63 recorduri naționale (41 la senioare, 22 la junioare), dintre care 12 consecutive; 3 medalii de aur și una de argint la Campionatele Europene; 3 medalii de aur la Jocurile Mondiale Universitare; 9 medalii de aur la Jocurile Balcanice. A deținut recordul stadioanelor în cel puțin 100 de orașe ale lumii. Este laureată a trofeului „Mohammed Taher” instituit de Comitetul Internațional Olimpic în 1950, care se acordă sportivilor care obțin performanțe de excepție. Este prezentă în Guinness Book pentru cele 142 de victorii consecutive. În 1951, la 15 ani, i s-a acordat titlul de Maestru al sportului. În 1958 i s-a acordat titlul de Maestru emerit al sportului. În 2000 a fost nominalizată pentru „Atleta secolului”. Din 1990 este președinta Federației Române de Atletism.

ATHENS 2004 In the True Spirit of the Games

Se ridică cortina spectacolului verii

Iată că zilele s-au scurs, în ore sau chiar în minute putem cronometra timpul care ne desparte încă de startul Jocurilor Olimpice de la Atena. Festivitatea de deschidere va avea loc în această seară, vineri, 13 august, și cu aceasta va începe marea aventură a mai multor mii de sportivi. Microbiștii, ca și concurenții înșiși, așteaptă cu nerăbdare inaugurarea evenimentului numărul unu al verii, care este o adevărată sărbătoare, și care va rămâne cu siguranță neuitată pentru milioane de oameni de pe întregul glob.

„Îmi place să urmăresc concursurile de la Jocurile Olimpice. Mărturisesc însă, că uit foarte repede rezultatele întrecerilor, chiar și numele sportivilor. Dar sunt și câteva excepții. N-o să uit niciodată, de pildă, performanța lui *Mark Spitz*. Tânărul înotător american de doar 18 ani a stabilit la Jocurile Olimpice de la München un record imbatibil, cucerind șapte medalii de aur în probele individuale”, mi-a spus un coleg cu care, apropiindu-ne de startul Jocurilor Olimpice de la Atena, am vorbit din ce în ce mai mult despre sport și, în general, despre șansele sportivilor maghiari și români la această întrecere.

O altă legendă a sportului este româncă *Nadia Comăneci*, care la JO de la Montreal și-a înscris numele în istoria gimnasticii mondiale. Cu o evoluție excepțională, gimnasta de doar 15 ani a încântat sute de milioane de spectatori și telespectatori, stabilind un record greu de egalat. Șapte note de zece într-o competiție de asemenea anvergură. Sportiva născută la Onești a primit nota maximă la paralele, povestea repetându-se de încă șase ori!

Sunt convins că peste câteva zile și alți sportivi vor deveni legende, obținând rezultate senzaționale la ediția 2004 a Olimpiadei.

Iubitorii sporturilor vor petrece următoarele zile în fața micilor ecrane. „Nu vreau să pierd nici o transmisiune, nici un minut din competițiile de la Atena. Voi fi atent la evoluția

sportivilor maghiari, dar totodată voi ține pumnii și pentru concurenții români (...) Mie îmi place foarte mult handbalul și mă simt norocos deoarece Ungaria va fi reprezentată în capitala greacă atât de echipa feminină, cât și de naționala masculină. Îmi place încă și înotul, unde și ungurii și românii au șanse să câștige medalii”, spune *Petru Sălăjan* din Chitighaz.

În această perioadă premergătoare jocurilor, toată lumea a încercat să ghicească, oare câte medalii de aur vor câștiga reprezentanții Ungariei și cei ai României. „De la români eu aștept șase-șapte medalii de aur”, a răspuns domnul Sălăjan la provocarea de a da un pronostic. „Ungurii vor avea mai multe medalii de aur. Așa cred că vor avea în jur de zece. Sunt niște discipline în care ungurii au mari șanse de a urca pe cea mai înaltă treaptă a podiumului olimpic. Dar pe lângă favoriți vor fi și câțiva sportivi care vor câștiga pe neașteptate, cum au câștigat grecii la CE de fotbal din Portugalia.”

A. Bauer

Handbal

La toamnă, Constanța va juca și la Seghedin

Cu toate că și atenția iubitorilor de handbal se îndreaptă în aceste zile spre Atena, trebuie să vorbim și despre un eveniment, care va debuta abia după terminarea Jocurilor Olimpice din capitala Greciei. Recent a avut loc la Viena tragerea la sorți a grupelor Ligii Campionilor de handbal masculin. În această competiție, unde se întâlnesc echipele din elita europeană, Ungaria este reprezentată, ca și la ediția trecută, de Pick Szeged și Fotex Veszprém. Sorții nu au fost miloși cu ungurii și i-au adus în cale adversari puternici, ca Barcelona sau Lemgo. Catalanii fac parte din grupa „A”, alături de Vardar Skopje, Pick Szeged și HC Municipal Constanța.

Echipa de pe litoralul românesc este o formație ambițioasă care vrea, chiar cu ocazia debutului, să obțină rezultate frumoase și în Liga Campionilor. „Dorim să accedem între primele șaisprezece echipe ale continentului. Pentru aceasta o să întărim lotul cu doi-trei jucători și o să renegociem contractele cu handbaliștii care și-au terminat angajamentul”, a declarat, imediat după câștigarea campionatului din România, *Nicușor Constantinescu*, președintele Consiliului de Administrație al HCM Constanța. Prin prisma palmaresului, favorita grupei este gruparea catalană, una care a cucerit tot ceea ce se putea: șase Cupe ale Campionilor, cinci din Cupele Cupelor,

plus o Cupă EHF. Campionii României vor debuta tocmai contra Barcelonei, pe 9 sau 10 octombrie, la Constanța. Cu toate că rezultatele impresionante sunt de partea catalanilor, *Aihan Omer*, antrenorul echipei române este de părere că formația maghiară este cea mai puternică din grupă. „Îi cunosc foarte bine, pentru că sunt familiarizat cu handbalul din Ungaria. Au o echipă puternică, poate chiar cea mai tare din grupa noastră. Evident, mai este și Barcelona, care nu mai are nevoie de nici o prezentare. Este o trupă extraordinară”, a precizat antrenorul din Constanța ziarului ProSport.

În partidele dintre români și elevii lui *Kovács Péter* vom vedea desigur o confruntare între rutină și dorință. Dorința de afirmare și în Europa. Dar probabil această dorință nu va lipsi nici din jucătorii echipei din orașul de pe Tisa, precum nu va lipsi nici din jucătorii din Veszprém, care deja de mulți ani aparțin elitei continentului, însă până acum nu au reușit niciodată să cucerească trofeul Ligii Campionilor, deși *Carlos Perez* și compania lui de multe ori au pornit la această competiție cu scopul declarat de a ocupa tronul Europei. Tragerea la sorți de la Viena a „aruncat” formația antrenată de *Zdravko Zovko* în grupa „G” alături de Lemgo, Sendefjord și câștigătoarea dintre Granitas Kaunas și Fiqas.

A. B.

Elisabeta Lipa, în fruntea delegației române

Sydney, 2000

Port-drapelul delegației române la Jocurile Olimpice de la Atena va fi canotoarea *Elisabeta Lipa*, se arată într-un comunicat al Comitetului Olimpic Român. Considerată cea mai bună canotoare a secolului XX, datorită celor patru

medalii de aur, două de argint și șapte de bronz câștigate în perioada 1984-2000, româncă va fi cea care va merge în fruntea delegației României, la ceremonia de deschidere a Jocurilor Olimpice, în seara de 13 august.

Copiii de la Arad, performeri în Ungaria

Zilele trecute, la Szolnok, a luat sfârșit un puternic turneu internațional de fotbal, rezervat juniorilor și copiilor, la care au participat 12 categorii de vârstă. Au fost, în total, peste 100 de formații din 9 țări. Atracția competiției a fost echipa engleză FC Liverpool, învingătoare la grupa 1987, iar din Arad a participat CSS Gloria, la grupa 1992. Evoluând excelent, elevii antrenati de *Dinu*

Donca au raportat o frumoasă victorie, după ce au umilit toți adversarii întâlniți în cale. În grupă au bătut pe JK Parnu (Estonia), cu 7-1, JK Vaprus (Estonia), cu 5-0, Ilves (Finlanda) și FC Tsagarides (Cipru), cu 3-0. Apoi, în semifinale, CSS Gloria a trecut de Transilvania Cluj, cu 3-0, pentru ca în ultimul act să întâlnească gazdele de la Szolnok. A fost doar 2-1, cu goluri înscrise de

Cornea și *Vidican*. CSS Gloria a dat cel mai bun portar al turneului și golgheterul competiției, la grupa de vârstă 1992. Este vorba de *Bodea*, un copil de mare talent, care a primit doar două goluri în tot turneul. Cele mai multe reușite le-a avut *Gavra*, cu 6 goluri. Izbânda de la Szolnok nu este deloc întâmplătoare, pentru că elevii lui *Dinu Donca* au și alte rezultate notabile.

- c -

ROMÂNIA

Luni 16 august

6.00 Avangpremieră 6.05 Cinci minute de cultură 6.15 Desene animate 6.45 Jurnalul TVR 7.00 Film. Mărturisirile unei surori vitrege 8.30 Teleshopping 9.00 Serial. Nădrăvăniile fraților Kratt 9.30 Lumi ascunse 10.00 J.O. Atena 2004 11.00 Nava – Școală „Mircea” Documentar 12.00 Serial. Counterstrike sau jocul puterii 12.50 Corect! 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Avangpremieră 13.30 Teleshopping 14.00 Pro patria 14.30 Kronika 15.30 Serial. Sânge de țigan 16.20 Avangpremieră 16.30 Serial. Orice e posibil 17.00 Jurnalul TVR 18.00 Buletin olimpic Atena 2004 18.30 J.O. Atena 2004 Gimnastică (masculin) finala pe echipe 22.30 Jurnalul TVR 23.00 Buletin olimpic 23.15 Film. Vândut pe viață 1.00 Serial. CSI-Investigații 1.45 Cinci minute de cultură 1.55 Jurnalul TVR (R) 2.55 Film (R) Dracula 2000 4.40 Avangpremieră 4.45 Serial. Destine secrete 5.35 Corect! (R) 5.40 Teleshopping.

Marti 17 august

6.00 Avangpremieră 6.05 Cinci minute de cultură 6.15 Desene animate 6.45 Jurnalul TVR 7.00 Film. Casa robot 8.30 Teleshopping 9.00 Serial. Nădrăvăniile fraților Kratt 9.30 Lumi ascunse 10.00 J.O. Atena 2004 11.00 Serial. Justiție militară 12.00 Serial. Counterstrike sau jocul puterii 12.50 Corect! 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Avangpremieră 13.30 Teleshopping 14.00 Kronika 15.30 Serial. Sânge de țigan 16.20 Avangpremieră 16.30 Serial. Orice e posibil 17.00 Jurnalul TVR 18.00 Buletin olimpic 18.30 J.O. Atena 2004 Scrimă (feminin și masculin). Gimnastică (feminin) 22.15 Jurnalul de noapte 22.45 Buletin olimpic 23.00 Film. Fata curcubeului 0.40 Serial CSI-Investigații 1.25 Cinci minute de cultură 1.35 Jurnalul TVR (R) 2.35 Film (R) Vândut pe viață 4.20 Spectacolul lumii (R) 4.45 Serial. Destine secrete 5.35 Corect! (R) 5.40 Teleshopping.

Miercuri 18 august

6.00 Avangpremieră 6.05 Cinci minute de cultură 6.15 Desene animate 6.45 Jurnalul TVR 7.00 Film. Rude de pe altă planetă 8.30 Teleshopping 9.00 Serial. Nădrăvăniile fraților Kratt 9.30 Lumi ascunse 10.00 J.O. Atena 2004 11.00 Serial (R) Justiție militară 12.00 Serial. Counterstrike sau jocul puterii 12.50 Corect! 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Avangpremieră 13.30 Teleshopping 14.00 Conviețuiri 15.00 Oameni ca noi 15.30 Serial. Sânge de țigan 16.20 Avangpremieră 16.30 Serial. Orice e posibil 17.00 Jurnalul TVR 18.00 Buletin olimpic 18.30 J.O. Atena 2004 19.20 Fotbal: România – Finlanda 21.30 Jurnalul TVR 22.00 Cronicle Festivalului de Film „Anonimul” 22.15 Buletin olimpic 22.30 Film. Fata curcubeului 23.05 Serial. CSI-Investigații 1.00 Cinci minute de cultură 1.10 Jurnalul TVR 2.10 Vector III (R) 2.40 Film (R) Fata curcubeului 4.20 Orizont 2007 (R) 4.45 Serial. Destine secrete 5.35 Corect! (R) 5.40 Teleshopping.

Joi 19 august

6.00 Avangpremieră 6.05 Cinci minute de cultură 6.15 Desene animate 6.45 Jurnalul TVR 7.00 Film. Părăsiri corabia! 8.30 Teleshopping 9.00 Serial. Nădrăvăniile fraților Kratt 9.30 Ambasadorii. Documentar 10.00 J.O. Atena 2004 11.00 Serial. Justiție militară 12.00 Serial. Counterstrike sau jocul puterii 12.50 Corect! 13.00 Jurnalul TVR 13.15 Avangpremieră 13.30 Teleshopping 14.00 Akente 15.30 Serial. Sânge de țigan 16.20 Avangpremieră 16.30 Serial. Orice e posibil 17.00 Jurnal 18.00 Buletin olimpic 18.30 J.O. Atena 2004 Gimnastică (feminin), Box 21.30 Jurnalul de noapte 22.00 Buletin olimpic 22.15 Film. Panică la azil 23.50 Serial. CSI-Investigații 0.40 Making of TVR (R) 1.0 Cinci minute de cultură 1.20 Jurnal (R) 2.20 Avangpremieră 2.35 Film (R) Fata curcubeului 4.10 Clubul de comedie (R) 4.40 Corect! (R) 4.45 Serial. Destine secrete 5.35 Corect! (R) 5.40 Teleshopping.

Vineri 20 august

6.00 Avangpremieră 6.05 Cinci minute de cultură 6.15 Desene animate 6.45 Jurnalul TVR 7.00 Film. Aventuri magice 8.30 Teleshopping 9.00 Serial. Nădrăvăniile fraților Kratt 9.30 Spectacolul lumii 10.00 J.O. Atena 2004 11.00 Serial. Justiție militară 12.00 Serial. Counterstrike sau jocul puterii 12.50 Corect! 13.00 Jurnalul TVR 13.15 Avangpremieră 13.30 Teleshopping 14.00 Pământul în 80 de zile (R) 14.30 Making Of TVR 15.00 Sănătate pentru toți! 15.30 Protecția consumatorilor 16.00 Avangpremieră 16.30 Serial. Orice e posibil 17.00 Jurnalul TVR 18.00 Buletin olimpic 18.30 J.O. Atena 2004 Atletism, Box 22.10 Jurnalul de noapte 22.40 Buletin olimpic 22.55 Film. Onoare pătă 0.45 Avangpremieră 1.00 Cinci minute de cultură 1.10 Jurnalul TVR (R) 2.10 Avangpremieră 2.25 Film (R) Panică la azil 4.00 Making of TVR (R) 4.30 Corect! (R) 4.35 Serial. Destine secrete 5.25 Sănătate pentru toți! (R).

Sâmbătă 21 august

6.00 Ceasul deșteptător 7.00 Teleshopping 7.10 Jocul planetelor 7.40 Desene animate 8.30 Serial. Nădrăvăniile fraților Kratt 9.00 Teleshopping 9.15 Descurcă-te singur! J.O. Atena 2004 11.00 Călătoriile lui 04 11.30 Marie, Marie, Lie Ciocărlie... Concert aniversar Maria Ciobanu – 45 de ani de activitate artistică 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Avangpremieră 13.30 Marie, Marie, Lie Ciocărlie... 15.00 Sub semnul soarelui 15.30 Serial. Felicity 16.20 Avangpremieră 16.30 Serial. Orice e posibil 17.00 Jurnal 18.00 Buletin olimpic Atena 2004 18.30 J.O. Atena 2004 Atletism, Box, Haltere (masculin) 22.00 Jurnalul TVR 22.15 Buletin olimpic Atena 2004 22.30 Studio Hit 0.15 Serial. Există minuni? 1.00 Jurnalul de noapte 2.00 Marie, Marie, Lie Ciocărlie... (R) 3.25 Sub semnul soarelui (R) 3.50 Avangpremieră 4.00 Marie, Marie, Lie Ciocărlie... (R) 5.25 Teleshopping.

Duminică 22 august

6.00 Universul credinței 7.30 Desene animate 8.30 Serial. Nădrăvăniile fraților Kratt 9.00 Dincolo de hartă 9.30 Viața satului 10.30 J.O. Atena 2004. Rezumatul zilei 10.30 Ulița spre Europa 11.45 Tezaur folcloric 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Avangpremieră 13.30 Euro Police 14.00 23 august, după 60 de ani 16.00 Clubul de comedie (R) 16.30 Serial. Orice e posibil 17.00 Jurnalul TVR 17.45 Tragenile Loto 6/49 și noroc 18.00 Buletin olimpic Atena 2004 18.30 J.O. Atena 2004 19.00 Minutul 91. Emisiune de actualitate și analiză fotbalistică 19.15 Fotbal: Dinamo – Steaua 22.00 J.O. Atena 2004 Atletism 22.15 Jurnalul TVR 22.30 Buletin olimpic Atena 2004 22.45 Film. Bărbăți la mătura! 0.30 Serial. Există minuni? 1.15 Jurnalul TVR (R) 2.00 Tezaur folcloric (R) 3.05 Descurcă-te singur! (R) 3.45 Spectacolul lumii (R) 4.15 Avangpremieră 4.30 Călătoriile lui 04 (R) 5.00 Avangpremieră 5.10 Euro Police (R) 5.40 Teleshopping.

TVR

Luni 16 august

7.00 Serial (R). Mercenarii universului 6.45 Teleshopping 7.00 Jocurile Olimpice de Vară – Atena 2004 8.00 Jocurile Olimpice de Vară – Atena 2004 15.30 Teleshopping 17.00 Rebelii 17.50 Cinci minute de cultură 18.00 Serial. Pasiuni 18.50 Euro-dispecer 19.00 Jurnalul TVR 19.30 Eu, eu ... și ceilalți 20.00 Serial. Marea Brava 20.50 Film. Muza 22.30 Serial. Cum se judecă în Queens 2330 Callatis Club (R) 0.30 Film. Agatha 2.10 Două roți (R) 2.40 Cinci minute de cultură 2.50 Euro-dispecer 3.00 Serial (R). Cum se judecă în Queens 4.00 Știrile serii 4.30 Călător în Orient 5.00 Eu, eu ... și ceilalți (R) 5.30 Jurnalul TVR (R).

Marti 17 august

6.00 Serial (R). Pasiuni 6.45 Teleshopping 7.00 Jocurile Olimpice de Vară – Atena 2004 8.00 Jocurile Olimpice de Vară – Atena 2004 15.15 Teleshopping 16.00 Călător prin lume 17.00 Serial. Rebelii 17.50 Cinci minute de cultură 18.00 Serial. Pasiuni 18.50 Fotbal. România–Finlanda 21.00 Jocurile Olimpice de Vară – Atena 2004 23.00 Serial. Polițiștii de la “Blue Murder” 23.50 Callatis Club (R) 0.50 Film. Pericol în noapte 2.30 Medalion de interpret (R) 3.15 Serial (R). Polițiștii de la „Blue Murder” 4.00 Știrile serii 4.30 Jocurile Olimpice de Vară – Atena 2004 (R).

Miercuri 18 august

6.00 Serial (R). Pasiuni 6.45 Teleshopping 7.00 Jocurile Olimpice de Vară – Atena 2004 8.00 Serial (R). Rebelii 9.00 Jocurile Olimpice de Vară – Atena 2004 16.00 Teleshopping 16.30 Jocurile Olimpice de Vară – Atena 2004 21.30 Serial. Marea Brava 22.20 Serial. Andromeda 23.10 Callatis Club (R) 0.05 Jocurile Olimpice de Vară – Atena 2004 (R) 1.35 Film. Agentul din umbră 3.10 Serial (R). Andromeda 4.00 Știrile serii 4.30 Jocurile Olimpice de Vară – Atena 2004 (R).

Joi 19 august

6.00 Serial. Pasiuni 6.45 Teleshopping 7.00 Jocurile Olimpice de Vară – Atena 2004 8.00 Jocurile Olimpice de Vară – Atena 2004 15.15 Teleshopping 16.00 Călător prin lume 17.00 Serial. Rebelii 17.50 Cinci minute de cultură 18.00 Serial. Pasiuni 18.50 Euro-dispecer 19.00 Jurnalul TVR 19.30 Spune-mi ce te doare 20.00 Serial. Marea Brava 20.45 Serial. O femeie face carieră 21.15 Jocurile Olimpice de Vară – Atena 2004 23.00 Serial. Nemuritoarea 24.00 Călător prin lume (R) 1.00 Film. Arest preventiv 2.30 Pescar hoinar (R) 3.00 Serial (R). Nemuritoarea 3.50 Euro-dispecer 4.00 Știrile serii 4.30 Centre istorice ale marilor orașe 5.00 Spune-mi ce te doare (R) 5.30 Jurnalul TVR (R).

Vineri 20 august

6.00 Serial (R). Pasiuni 6.45 Teleshopping 7.00 Jocurile Olimpice de Vară – Atena 2004 8.00 Serial (R). Rebelii 8.50 Film. Zack și sabia vrăjită 10.30 Serial. Viață de căine 11.00 Pe urmele vulpii 12.00 Jocurile Olimpice de Vară – Atena 2004 15.15 Teleshopping 16.00 Via Sacra 17.00 Serial. Rebelii 17.50 Cinci minute de cultură 18.00 Serial. Pasiuni 18.50 Euro-dispecer 19.00 Jurnalul TVR 19.30 Auto Club 20.00 Atena 20.30 Jocurile Olimpice de Vară – Atena 2004 22.00 Serial. O femeie face carieră 22.30 Film. Blestemul lui Dracula 0.05 Serial. Tunde-I 1.00 Film. Doriște nefaste 2.30 Natură și aventură (R) 3.00 Jocurile Olimpice de Vară – Atena 2004 (R) 4.00 Știrile serii 4.30 Centre istorice ale marilor orașe 5.00 Auto Club (R) 5.30 Jurnalul TVR (R).

Sâmbătă 21 august

6.00 Serial (R). Pasiuni 6.45 Teleshopping 7.00 Jocurile Olimpice de Vară – Atena 2004 8.00 Jocurile Olimpice de Vară – Atena 2004 12.00 Serial. Vânt și nor 12.55 Acum este... Maxima 13.00 Expediție în necunoscut 13.30 Jocurile Olimpice de Vară – Atena 2004 15.15 Alea cu Ghimpi 15.30 Două roți 16.00 Film puzzle 17.00 Serial. Rebelii 18.00 Serial. Farmece 18.45 Pe scurt din Europa 19.00 Fotbal 21.00 Jocurile Olimpice de Vară – Atena 2004 22.30 Film. Bolestemul lui Dracula 0.05 Film puzzle (R) 1.05 Jocurile Olimpice de Vară – Atena 2004 (R) 2.35 Serial (R). Vânt și nor 3.30 Serial (R). Tunde-I 4.30 Televiziunea, dragostea mea (R) 5.25 Pe scurt din Europa (R) 5.40 Jurnalul TVR (R).

Duminică 22 august

6.00 Muzică populară 6.15 Teleshopping 6.30 Jocurile Olimpice de Vară – Atena 2004 7.30 Jocurile Olimpice de Vară – Atena 2004 15.15 Alea cu Ghimpi 15.30 Serial. Jocurile vieții 16.00 Televiziunea, dragostea mea 17.00 Serial. Mercenarii universului 18.00 Serial. Farmece 18.45 Pe scurt din Europa 19.00 Jocurile Olimpice de Vară – Atena 2004 22.30 Serial. Antrenorul 23.30 Remix 0.30 Film. Gânghanii 2.00 Serial (R). Farmece 2.45 Serial (R). Antrenorul 3.45 Alea cu Ghimpi (R) 4.40 Știrile serii 4.30 Remix 5.25 Pe scurt din Europa (R) 5.40 Jurnalul TVR (R).

ÎN LIMBA MATERNĂ

emisiune radiofonică în limba română

16 AUGUST, LUNI (redactor: Adam Bauer)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.00: Montaj de muzică populară 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Încheiere.

17 AUGUST, MARTI (redactor: Iulia Kaupert)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.40: Evenimente calendaristice 10.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

18 AUGUST, MIERCURI (redactor: Petru Cîmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Sport – rubrica lui Adam Bauer 11.53: Avangpremiera „Ecranul Nostru” 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

19 AUGUST, JOI (redactor: Victoria Cozma)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 11.00: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.20: Nota săptămânii de Edda Illyés 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.45: O șansă istorică: Uniunea Europeană 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

20 AUGUST, VINERI (redactor: Petru Cîmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Revista presei „Foaia românească” 10.55: Avangpremiera „Ecranul Nostru” 11.00: Magazinul „De la 14 la 18 – liceenii” 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

21 AUGUST, SÂMBĂTĂ (redactor: Adam Bauer)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 14.45: Party Time – magazin de muzică ușoară 15.00: „Pe unde Europei” – magazin radiofonic euroregional 15.58: Încheiere.

22 AUGUST, DUMINICĂ (redactor: Adam Bauer)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40–15.30: Retrospectiva săptămânii (spiciuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 15.30: Emisiune religioasă baptistă 15.55: Încheiere.

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

În fiecare seară, între orele 19.00–19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relatări din viața școlilor românești.

Emisiunea de seară, difuzată pe țară, în afară de frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe unde occidentale, pe frecvențele locale ale studiourilor regionale.

Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Debrețin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Ecranul nostru

17 august 2004 (mtv ora 13.45)

Reluare: 21 august 2004 (m2 ora 11.15)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

Următoarea emisiune televizată în limba română va relata despre desfășurarea examenului de înscriere pentru burse de învățământ superior în România. La acest examen s-au înscris în total 16 candidați, dintre care două sunt persoane de origine română din această țară. România a asigurat în acest an 21 de locuri pentru bursieri din Ungaria. Ecranul nostru va mai oferi telespectatorilor alte informații și actualități din viața publică și culturală a românilor din Ungaria.

Realizator: Ștefan Crăsta

PROGRAMUL TVR TIMIȘOARA

Interval orar 16.00-18.00, pe frecvența TVR2

Luni, 16 august 2004

16.00–16.30 Ofertele fizicii (reluare) 16.30–17.15 Magazin estival 17.15–17.30 Dialog spiritual 17.30–18.00 Știri regionale.

Marti, 17 august 2004

16.00–16.30 Cronică germană (emisiune în limba germană) (reluare) 16.30–17.30 Debut 50 pus (reluare) 17.30–18.00 Știri regionale.

Miercuri, 18 august 2004

16.00–16.30 Panoramic sud-vest (emisiune în limba maghiară) (reluare) 16.30–18.00 Atletism (masculin) – Jocurile Olimpice de vară ATENA 2004.

Joi, 19 august 2004

16.00–16.30 Orizonturi sârbești (emisiune în limba sârbă) (reluare) 16.30–17.30 Magazin estival 17.30–18.00 Știri regionale.

Vineri, 20 august 2004

16.00–16.30 Bucuroși de oaspeți (reluare) 16.30–17.30 Magazin estival 17.30–18.00 Știri regionale.

Sâmbătă, 21 august 2004

16.00–17.00 În prelungiri 17.30–18.00 Fotbal Divizia A: Otetul Galați–Farul Constanța.

Duminică, 22 august 2004

16.00–17.00 Cântecul de acasă 17.00–17.30 VIP-uri de duminică 17.30–17.00 Locuri cu povești.

Sponsorul nostru

Internet aproape
pe gratis!

De la 625 Ft brut pe luna,
cu tarife subventionate de stat!

Bichisciaba Matáv Pont,
Postaköz Tel.: 66/445-544

axelero
tiszar.net

Emisiunea în limba română
24 de ore din 24
pe www.rri.ro

UMOR

Linkuri utile:

www.foaia.hu
www.romanul.hu
www.balcescu.sulinet.hu
www.ziare.com
www.astazi.ro
www.startpage.ro
www.ici.ro/romania/indexrom.html

În Moldova lui Ștefan cel Mare și Sfânt

Pentru românii din Ungaria, peisajele și plaiurile Moldovei sau ale Dobrogei, de exemplu, sunt mai puțin cunoscute decât zonele din apusul României, din Maramureș sau Banat, din depresiunea Mureșului sau valea Crișurilor. Pentru a ilustra frumusețea locurilor mai puțin cunoscute și pentru a apropia cititorii

noștri de istoria și cultura acestora, ne propunem, în cele ce urmează, prezentarea unor orașe sau meleaguri mai îndepărtate și mai puțin cunoscute. În acest fel vrem să atragem atenția, stârnind curiozitatea și dorul de a vizita aceste locuri pline de pitoresc natural, farmec istoric, trecut și prezent cultural deosebit.

predomină verdele furat pădurilor și colinelor din jur.

Întreaga pictură emană un aer de sinceritate, fiind unul dintre cele mai laice fenomene din arta medievală moldovenească. Autorul principal al picturii – Dragoș Coman – din Iași, nu este un cleric, ci un exponent al lumii laice. Și iată că acest lucru se vede prin spontaneitatea picturii, prin transparența culorii, aidoma unei acuarele, în construcția siluetelor care au uneori gesturi și atitudini necanonice.

Nu putem să nu remarcăm tema din interiorul bisericii, Cavalcada împăratului Constantin, zugrăvită la vedere, pe peretele de vest al pronaosului, și Marea rugăciune de la absida. Zugarul de la Arbore, ingenios, a mai adăugat pe fațada de sud o nouă Rugăciune. A plasat această rugăciune în dreapta ușii spre a face, în mod simbolic – pandant scenei

Asediului pictat în stânga ușii. Printre sfinții zugrăviți figurează Ioan cel Nou, iar în fruntea lor, caz unic în iconografia bizantină, împărații Constantin și Elena, considerați, după cum se știe, încă din veacul al XV-lea, printre marii protectori ai Moldovei.

Equilibrul proporțiilor construcției, ca și pictura exterioară, îi conferă bisericii Arbore o deosebită strălucire, alăturând-o celorlalte nestemate ale plaiurilor moldovene: Humor, Moldovița, Voroneț, Sucevița.

În 1523, „în luna lui aprilie, în cetatea Hârlaului, Ștefan Vodă I Ștefăniță Vodă au tăiat pre Arburie hatmanul, pe carile zic să-l fi aflat cu hiclenie” (Grigore Ureche). Așa a sfârșit Luca Arbore, unul dintre marii boieri ai lui Ștefan cel Mare, sfetnicul de seamă a lui Bogdan al III-lea, tutorele lui Ștefăniță Vodă, ctitor al bisericii Arbore.

Text selectat de E. Iova

Arbore, o mănăstire elegantă și luminoasă

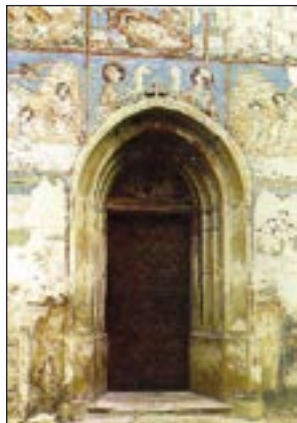
Luca Arbore, cel care în 1497 a apărut cu curaj Cetatea de Scaun al Sucevei, timp de trei săptămâni, împotriva asediului polon, cel ce aproape 40 de ani, începând din 1486, a fost portarul Sucevei, ne stăruie în amintire prin ctitoria sa din satul care îi poartă numele. Construcția bisericii a fost începută în a doua zi a lunii aprilie și a fost terminată în același an, pe 29 august. Biserica poartă placa comemorativă dedicată Sfântului Ioan Botezătorul.

Concepută și construită

într-o formă simplă, pornind de la ideea unei biserici de tip longitudinal, mănăstirea de la Arbore te uimește prin marea sa stilizare. Prelungirile zidurilor laterale legate printr-un lat arc semicircular, delimitează în exterior, pe fațada apuseană, o mare nișă, destinată, se pare, lăcașului clopotelor. Meșterii lui Arbore au realizat pereți drepecți, cu imense suprafețe netede, au introdus calote în naos și pronaos eliminând semicilindrul inițial. Arcadele joase, fără spirale, pantele și sistemul de arce moldovenești, toate conferă bisericii proporții elegante, dovedind o construcție de o mare valoare.

La scurt timp după terminarea lucrărilor de la Arbore, aceiași meșteri au ridicat și la Reușeni pe locul unde se spune că a fost tăiat capul lui Bogdan Voievod – ultima ctitorie a lui Ștefan cel Mare – aidoma bisericii de la Arbore. După 38 de ani de la ridicarea bisericii Arbore, la inițiativa Anei

– sora lui Arbore – mai precis în anul 1541, se va realiza ansamblul de pictură interioară și exterioară. Ceea ce impresionează în mod deosebit în pictura bisericii este calitatea ei decorativă, coloritul cald și luminos, ritmul și eleganța extremă a siluetelor. Culorile vii ale picturii sunt armonios îmbinate, degajând multă căldură. În bogata policromie

FOAIA
românească
13 AUGUST 2004
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Edda Illyés, Laura Martin, Rita Păcșas. Tehnoredactare computerizată: Kovács Sándor. Editura și redacția: 5700 Giula, str. Dózsa Gy. nr. 8., Pf. 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@axelero.hu, foaia@freemail.hu Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Giula, str. Dózsa Gy. nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Mozi Nyomda Bt. 5600 Békéscsaba, Luther u. 5/B Director: Garai György. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichș și Csongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele în anul 2004: 3 luni 912 forinți; 6 luni 1824 forinți. A hetilap megjelenését a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért” Közalapítvány biztosítja. Apariția săptămânalului este asigurată de Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”.